Tarhan, Abdülhak Hâmit

عبد الحق حامد

کلیات آثار:

Sārdānāpāl

ساردانا پال

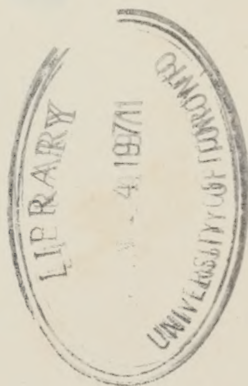
- بر فاجعهٔ تاریخیه -

استانبول — مطبعهٔ عامره

١٣٣٥

٩

بر هيئت مخصوصه طرفندن طبع ايتديرلمشدر .

اتحاد و ترقی جمعیت محترمه‌سنه تقدمهٔ احترام .

ع . ح .

بوندن قرق سنه اول یازلمش و ١٩١٥ سنه‌سنده تعدیل وتجدید اولنمشدر ـ

مقدمه

سارداناپال تاریخ مسیحیدن سکز عصر اول دنیایه گلمش بر آثوریا حکمداری‌در. صدمات ازمنه ایله شخص معنویسی بو گون مرتبهٔ خیالیتی بوله‌رق، تاریخی‌ده افسانه‌لردن مثال اولمشدر.

ساردانا پال نامنه بوندن اون بر سنه مقدم یازدیغم بو اثر، ابعاد مظلمهٔ شکوك ایچنده قالان بر وقعهٔ تاریخیه‌نك، تاثرهٔ عشق ایله تنویر اولنه‌رق گوسترلمسی‌درکه مشمول نظرلری اوله‌جق ارباب دقت بونده تاریخه مطابقتدن زیاده برشعر وانشا هوسنك التجاآتنه موافقت بولورلر.

اثرك تاریخجه اولان نقائص وزوائدینی بو سوز ایله اعتراف ایتمش اولدقدن صکره، (بر وقعهٔ تاریخیه‌یی حسیات شاعرانه‌یه توفیق ایچون تغییر ایتمکدن ایسه، او حسیاته گوره بر فاجعهٔ خیالیه تصویر ایتمك اولی دگلمی‌در؟.) یولنده وارد اوله‌جق سؤاله جواب اوله‌رق، دیرم‌که:

— وقوعات عالمی دائما قلبلرنده حس ایدرجه‌سنه شاعر یارادلمش اولان ارباب قدرت ایچون، بر شیء

یازمق ایستدکلری زمان ، تواریخ قدیمه‌دن استمداده احتیاج یوغیسه‌ده ، بن یازدیغم شیئڭ موضوعنی تاریخدن آلمق ضرورتنده بولنان عجزه‌دنم .

اساسی بووجهله تدارك ایدوب ، صڭره آنی کندی افکارمه گوره وضع ایتمك عادتمدرکه *تزر* ، *اشبر* ، *طارق* ، هب بو یولده یازلمش شیلر اولدیغی گبی ، *ساردانا پال* ده اویله‌در .

ساردانا پالی یازدیغم زمان استاد محترمز عطوفتلو کمال بك افندی حضرتلرینه خبرویرمش اولدیغمدن ، کندیلری جواباً (لورد بایرون) ڭ ، فرانسزجه‌یه مترجم ، بونامده بر اثری بولندیغنی اخطارایله مطالعه‌سنی توصیه بیورمشلر ایدی . اوقودم ، تطبیق ایتدم . بایرونڭ یازدیغنی بالطبع گوزل ، بنم یازدیغمی فنا ، فقط بسبتون بشقه بولدم . ارباب مطالعه‌دن بو ایکی اثری تطبیق بیورمق ایستینلر دخی ، ظن ایدرمکه ، دیدیگم عدم مطابقتی تصدیق ایدرلر . ساردانا پالڭ ادبیاتجه اولان نقیصه‌لرینه گلنجه : باشلیجه‌سی اشبر ایله تزر گبی بونڭ ده قوافی مقیده ایله یازلمش اولمسی درکه اثری شرط اول آثار اولان طبیعلکدن

چیقاریور . اجبار طبیعتله اختیار اولنمش بر طرز افادەیه مستند اولورسه اك طبیعی حسیاتك بیله طبیعیتی محواولور.

بر هیکل نەقدر گوزل اولورسه اولسون، روحسزدر. حالبوکه بر هیکلكده گوزللگی طبیعیته اولان مقارنتی نسبتندەدر .

ادرنەنك بر کوشەسندە یگرمی بش گون انزوا ایدوبده یازدیغمی دوشونەرك نشرینه مجبور اولدیغم بو اثردن هیچ بر مطالعك ذوقیاب اولەمیەجغنی بیلیرم . یالکز گوکل ایسترکه بوقافیۀمقیده قصوری ، کتابك سائر خطالرینی هم اثبات ، همدە محو ایدر برقصور عد اولنه !..

بو تضرعدن ارباب مطالعه ایچندە ، ایچندەکی فنای مدهش عظیمی دوشونمیوبدە برقبرك طاشندەکی سوزلردە نقیصەجوی اولانلر [*] « سارداناپال بویولدە مقفی اولماسه خطادن منزه بولنوردی. » معناسنی استخراجده مختاردرلر .

بن اخوانمه سویلرم که ، انسان مخطی اولدیغندن اثری خطاسز اولمق ممکن دگلدر . فقط بر مؤلف خطا ایتمامش اولمغی تمنی ایتمکله ، یاخود ایتدیکی خطایه برسبب

[*] (مقبر) انتشار ایتدیکی زمان ، اسمندن محتویاتنەقدر دوچار طعن وتعریض اولمشدی . واك چوق دخل ایدنلردە معلم ناجی افندی ایله صلاحی بك ایدیلر .

حاشیۀ طابع

گوسترمکله مؤاخذه‌دعوت ایتمش اولماز . شوراسی‌ده علاوه اولنه‌جق شیلردندرکه زمانمزده وتخصیصاً سایهٔ معارفوایهٔ حضرت پادشاهیده اقسام معرفتك جمله‌سی مظهر ترقیات اوله‌رق ، بوندن ادبیاتمز کمالیله حصه‌دار بولنمش واو ترقیٔ ادبیدن مؤلف حقیرده‌ده برحصه دوشدیکی ، توجهلریله مفتخر بولندیغم ادبای عثمانیه نزدنده‌قبول بیورلمش‌ایسه‌ده سارداناپال بو دور ترقیدن اول یازلمش بر اثر اولدیغی ایچون محتوی بولندیغی اشعار وافکارك ترقیات عصریه ایله بر مناسبتی اوله‌میه‌جغی طبیعیدر .

الحاصل سارداناپال قوافیٔ مقیده ایله یازلمامش اولسه خطالری شمدیکنه نسبتله قلیل وخصوصیله اوجه‌یازلمش اولمایوب‌ده ، عصر معالیحصر جناب شهریاریده قلمه آلنمش بولنسه ترقیات حاضرهٔ ادبیه‌دن بشقه مسببی اولمیه‌جق بردرجهٔ ترقی ابرازیله ترقیات حاضرهٔ ادبیه‌مزه اثرعاجزانه‌مده بردلیل اوله‌بیلیردی دیمك ایسترم. بواثری یازیشم نه اعتذار ، نه مواضعه ، نه‌ده آتیده اوله‌جق مؤاخذه‌لره مدافعه ایچون اولمیوب ، مقصد یالکز ارباب مطالعه‌یه بیان مطالعه‌در .

عبدالحق حامد

لوندره ، ٢٠ حزیران ١٣٠٣

اشخاص

سارداناپال	آثوریا حکمداری
یودث	ساردانابالك قزی
بلیس	اختلال رؤساسندن بابل والیسی
آرباکس	کذلك اختلال سر آمدانندن مدیا والیسی
آقین داراکس	بلیسك حفیدی ویودثك عاشق معشوقی
عبدالبعل	اختلالجیلرك رئیس عسکریسی ویودثك عاشق منفوری
ساشان	رئیس الکهنه ، ام النجوم.
نیناس	آقین داراکسك حرب ارقداشی ضابطاندن
سیروز	علیهدار استبداد برصندید

سباد ، هراستستناس ، زفیر ، آستراس ؛ صنادید حکومت . سمیرامس ، باقتر یانامس ، سوریبت ، یودثك معیت قادینلری ، براختیار قادین ، باش خادم ، سنبوت ، خدمه ، جواری ، عسکر ، خلق ، کهنه ، رهابین ، سازنده وخواننده ورقاصه قزلر ، مستفرشه لر ، اصنام وهیاکل ، پری قزلری ، حیوانات مقدسه ، وساردانابالك جوجوقلری وسرای قادینلری .

منظر :

۱

بابل . دائرهٔ حکومت . براوطه . بلیس . آرباکس . آقین‌داراکس .

بلیس

مصائب ، بلایا ، مظالم یتر ؛
یوق اولسون اوغدّار ، اوظالم یتر !..

آرباکس

اوتوز بر ییل اولمش‌که حکمی روان !..

بلیس

تحمّلده پیر وجوان ناتوان !..

آرباکس

همان قصدی مظلوم اولان جانه‌در ،

بلیس

هب افعالی صاحب خروجانه‌در !..

آرباكس

هنر كسترانله وطن پروران ،
نبرد آزمايانله دانشوران ،
اذادن ، جزادن بوكالمش بودم ،
ايدر ترك دنيا وميل عدم !..

بليس

نه ملكه مدد رس ، نه خلقه معين ؛
بوگون بلكه خلاقه دشمن لعين !..

آرباكس

سورولسون اومبرم بلاى وطن !..

بليس

برازده اوچكسون جلاى وطن !..

آقين داراكس كولر .

بليس

- بلوس - نامنه سويلرم كه يتر ؛
اگر صاغ قالورسه بوهيئت بيتر !..

آرباکس

یارین چیقمه‌دن بر عمومی نفاق،
ایدلسون بوگون دفعنه اتفاق!..

بلمیس

مدارج نوَردان علم نجوم
اولورلر بزمله شریك هجوم.
اویونجه بزه کاهنان ناگهان،
اویار کاهنانه مهان و کهان،
اولور خلق ایله کارمز مشترك؛
ینه بونده لکن جسارت گرك.

آقین ینه کولر

بزه یعنی خلق ایتسه‌ده اقتدا؛
صعوبت نمودار اولور ابتدا:
او بدبخته طابمقده‌در لشکری،
که اولمشدر آمالنك چاکری.
بیوك اولدیغیچون بزم عزممز،
بیوك اولمق ایجاب ایدر رزممز.
اوغل اونده‌در، بزده‌وارسه پدر؛
بوصورتله چارپشمق ایجاب ایدر.

اومرقاته مطلوب اولان ارتقا
بوگون لاشه یيغمقدەدر مطلقا .
اولور هر بيوك ايش عسيرالحصول ،
اوايشدە ثبات ايلمكدر اصول .
نەايشلرسه تقليدی بالاعتياد ،
صناديده ايلر عوام انقياد ،
اكابردنز بونده مادام بز ،
ايدرسەك بومقصدده اقدام بز ،
ايدرسەك بوعهد عظيمه وفا ،
بتون زير دستان ايدر اقتفا .
بليسم كه فرمانرو بابلم ،
عمومه مقابل بوگون مقبلم ،
اگرچه حقيقتده گلدانی‌يم ؛
بوملكك نگهدار بلدانی‌يم ؛
عربلرله گلدانيان هپ بنم ،
شريعت بنم بونده ، مذهب بنم !..

آقين دارا كس جديت متمسخرانه‌ايله

سزكمش ديمك قلب ووجدان خلق ؛
ديمك سزسكز شمدی يزدان خلق !..

آقین دارا کسه بر نظر غضوبانه‌دن صکره آرباکسه دونه‌رك دوام ایله

بوگون سن که والیسی‌سڭ مدیانڭ ،
توابعله مملو دیمك هر یانڭ ؛
نه‌دیرسین ؟.. بو تکلیفه مغبرمیسین ؟..
بو ایشده بزمله برابرمیسین ؟..

آرباکس

نه یولده ثمر قابل اقتطاف ؟..

بلیس

نگاه تیقّظده بر انعطاف ،
شو اقلیمی تنصیفه تشویق ایدر .

آرباکس

مناسبسه کیم بونده تعویق ایدر .
فقط لوحکزده نه‌در مرتسم ؟..

بلیس

ایکی شخصه دولت اولور منقسم .

آرباکس

بولکن نه‌صورتله قابل اولور ؟..

بلیس

بکا تختگه، یعنی، بابل اولور ؛

سکا نینوا اولسون حکومت یری .

آقین مزیف

که قالماز اوحالده خصومت یری !..

آرباکس دوشوندکدن صکره

بلیس، آفرین !.. مشترك تخت وتاج !..

آقین

که اوندن ایدر اتحاد انتاج !..

آرباکس

اولور یکدگر ارباکسله بلیس !..

بلیس

ایکی تخت دولت، فقط برجلیس .

آقین دائما مزیف

ویاخود ایکی جالسه بر سریر !..

آرباكس

ايكى كلك تدبير ايچون بر صرير !..

بليس

ايكى سيف تدمير ايچون برغلاف !..

ايكيسى بردن

ايكى تنده برقلب بى‌اختلاف .

« مصافحه‌ايله اوپوشورلر . آقين‌دارا كس بى‌اختيار كولر. »

بليس

آقين ، اى سن اوغلم ، نه‌ديرسين بوكا ؟..

آقين دارا كس

بويغماده يوقمى غنيمت بكا ؟..

آرباكس

حكومت اولنجه بزه منتقل ،

سزه برولايت دوشر مستقل !..

آقين دارا كس

ديمك ايشله‌دم بن بيوك برگناه :

بودنله تزوّج مقرّركن ، آه !...

بلیس

کشی حرّ اولونجه ، دگلدر روا
بوصورتده اولمق اسیر هوا .
وطن خدمتیله مباهی ایکن ،
نه‌لایق بوسودای وجدان شکن ؟..
دوشونکه وجودکده‌کی آب وگل ،
وطندن دیمکدر ، هوادن دگل .
اولورکن وطن پرغبار کدر ،
تراب تنك طویمق ایجاب ایدر !..

اقین دارا کس دستبوسی‌یه چالشه‌رق

وطن خدمتیچون بوسودای عشق
دگل حائل ...

بلیس

اولدکسه شیدای عشق ،
بوعرض محبّت نه لایق بکا ؟..
قزك گوکلی اولسون موافق سکا .

بردن آرباکسه توجهله

بوامره همان ابتدا ایتملی

آرباكس

قيام ايتمك اوزره ندا ايتملى .

بليس

بو خلقى صيانتدر افكارمز .

آرباكس

— بلوس — در بو ايشده مددكارمز .

بليس

أوت ، خلقه امدادى قيلدق مرام .

آرباكس

ايدر خالق البتّه اول خلقى رام . [*]

كيدرلر .

[*] ياخود : اوخلقى ايدر خالق البته رام .

منظر :

۲

شب مهتاب

آقین دارا کس

الهی !.. بوطوفان ، بو آتش نه‌در ،
که بر خون ناحقه لب تشنه‌در ؟..
پدر !.. بکر مستهجن فکرتك
که عفریت حامیسی‌در فترتك ؛
که اثر نده قانلر نمودار ایدر ؛
که طی ایتدیگی ارضی مردار ایدر ،
ملك سودیگمدن او حسنامی‌در ؟..
ملکلر عجب اویله رعنامی‌در ؟..
او معصومه‌دن احترازایت ، پدر !..
که قلبنده ـ استارطا ـ آرام ایدر :
او قلبی قیرارسه‌ن ، دوشر افسرك ،
دوشر افسرکله برابر سرك !..

پدر !.. بیلکه زمی ایتدیگك دانه‌لر ،
نیم قلبمی بر اوروشده دلر !..
اونك وجهی ، اولدقجه پرتوفشان ،
وطن سینه‌سنده اولور برنشان ؛
فقط قبری ، بر زخم اولور دائمی !..

گزندکدن صکره

ایرشدیرمه پایانه تکریمی ؛
نه ممکندر ، ای پیر طفل اشتهار ،
بو فرتوت فکرکله طردبهار ؟..
اولورمی ، هیچ ، ای والد ذی کمال ،
شو مهتابی سوندیرمکه احتمال ؟..

براز صکره

صاغنده ، صولنده ، جواری بزم ،
ایدر شمدی آنلرله صحرایه عزم ؛
بوراده هوای جبال و ریاض ،
اوراده صفای قصور و حیاض ؛
همان هر چمن بر گوزل جلوه گاه ،
گزنلر گنیزن شاهد نگاه . —
او آهوی شیرافکن ، شهسوار ،
جواری ایچنده بر زلهوار ؛

عزیمت ایدرلر که مقصد شکار ؛
که بیگلرجه صیّاد اولور دلفکار .
یا صیّاد باقی‌میسین ، ای پدر ،
که دنیایی ایتمکده‌سین دربدر ؟..
امینم که تبدیلنه دولتك ،
غرضدر مجرّد سنك آلتك !..
او برنیش عقرب دیمكدر ، فقط
اوررسه‌ن اولور اوز حیاتك سقط !..

توقف وتفکرله

یودث ، اویله آرایش باغ وگوه ؛
یودث ، اویله مأنوس فرّوشگوه ؛
فقط جمله‌دن گوردیگی احترام ،
پدر سایه‌سنده بوفق مرام .
دوشرسه‌ - پدر - پادشاه - از قضا ،
او سلطان‌ده دوشمك ایدر اقتضا !..

تهیجله

حقیقتده سمّ اولسه‌ده شربتك ،
بوگون ، ای محبّت ، سنك نوبتك !..
کسیلمز درونمده‌کی اشتها ؛
کسیلمکده‌یم بلکه بن اژدها !..

ینه متفکر

اوبت عزم معبدده ایلر گهی ،
اهالی اولور عزمنك آگهی ؛
طلوع ایله نجه اوقدسی وجود ،
ایدرلر صفا صف رکوع وسجود !..
قیلار برتبسمله خلقه نظر ،
که اونلرجه هر صبح اودر منتظر :
ظلام مظالمده فریاد زن ،
اوکا قارشی امّا گولر مردوزن !..

سزندکن صکره

قوی پنجه‌ده ناتوان بر یورك .
یاتخلیص ایچون بن ندیاپسه‌م گرك ؟..
گوکل دائ هجران ایله محتضر ،
اطبّا مریض وتداوی مضر !..
شفا اومدیغم کاسه لبریزسم ،
هلاکم مقرر فقط ایچمه‌سه‌م !..
سپر جانگذر ، قلعه جای ستیز ،
رها آلتی صاندیغم ، تیرتیز !..

آرامدن صکره تحزنله

داراکس !.. نه‌دیرسین، بوهجراننصل ؟..
اوجانانله برلکده سیران نصل ؟..
نه‌دن بویله قالدڭ ملول وغریب ؟..
نیجولدی اوآیام عاشق فریب ؟..
هانی هرسحر، گون طلوع ایتمه‌دن،
سڭا گون گبی عرض دیدار ایدن ؟..
برابر هانی عالم ماهتاب ؟..
اوسیر غروبه برابر شتاب ؟..
هانی آه !.. اوحسن خیابان عشق ؟..
اومونس غزال بیابان عشق ؟..
بوطوفان حسرت قوپوب نا گهان،
پری واری اولسونمی گوزدن نهان ؟..
گورن دیرکه، سیل سریع‌المرور :
گچر، عودت‌ایتمز زمان‌سرور .
آقین !.. یادماضی‌ایدرسین، نه‌دن ؟..
گلیرمی، صانیرسین فنایه گیدن ؟..
اوتور کوشهٔ غمده عزلت کنان ؟..
نه ذکر جهان ایت، نه فکر جنان !..

دوشونور، آغلار : تبدیل وضعیت‌ایله پرنشئه قالقه‌رق

خیالات قورمقده‌یم جانگذر ؛
یودث صاغ وَبن صاغ ، نه‌لازم‌حذر ؟..
نه‌در ، درد یوق ، فکردرمان نیچون ؟..
اولوم گلمه‌دن حس‌حرمان نیچون ؟..
شوده وارکه ، بر بشقه تعبیر ایله ،
اولور چاره هرکاره تدبیر ایله ،
قالنجه دکین قوتمه بر رمق ،
بکا فرض‌اولان بونده محو اولمامق !..

براز سکوت

بلیس بر حریص ، آرباکس بر حسود .
نه‌در باری بیلسه‌ك بوطغیانده سود .
مَلك مُلکه القا ایدرمش خسار ؛
نه‌لائق اونك محوینه اجتسار ؟..
وکیل امور ، اولیای عظام ،
که هرشیئه اونلر ویرر بر نظام ؛
بوگون اتفاق ایله‌یوب گیتملی ،
اوبدبخته تعیین‌حد ایتملی .
بوصورت رهین اصابت ایکن ،
وسفك دما بر مصیبت ایکن ،

ایدوب خارج سوره نصب خیام ،
اونی خلعه جائزمی ایتمك قیام ؟..
نەدن ــ نینوا ــ صحرای جیحون اوله ؟..
قرابین فترتله مشحون اوله ؟..
شوملکی اوتوز بر شهنشه تمام ،
بو حاله گتیرمش ایدوب اهتمام .
ــ نینوس ــ وضع دولت قیلان بر ولی ،
که بوندن سکز یوز سنه اوّلی ؛
او شهدن قالان مسند سلطنت ،
ایدلمك نیچون مرکز شیطنت ؟..
بردن بره
یودثله بولوشمق، بوخوش برقرار ؛..
وظیفەم سحر وقتی بوندن فرار !..
کیدەجکی صرەدە عبدالبعل ظهور ایتمکله لطیفه طرزندە،
قارا کُلقدە بیلدم : امیرالعرب !..

عبدالبعل

یوزم چونکه پك روشنای طرب !..

آقین داراکس

ــ بلوس ــ دن دیمك گلدی الهام جنك .

عبدالبعل

ـ آقین ـ دن یالازمی ایهامجنك ؟..

آقین داراکس

مقرر گورونمکده ، ظنم ، سفر .

عبدالبعل

سفرله برابر ، خصوصا ، طفر !..

آقین داراکس

غنیمتده لکن آقین بی طرف .

عبدالبعل

یودثله قاوشمقده وار برشرف .

آقین داراکس تهیجله

یودثمی ؟... نه دن سنجه معلوم اونام ؟..

عبدالبعل

بنمچون او در الڭ گوزل اغتنام .

آقین داراکس

یودثله سنك وارمی یا الفتك ؟..

عبدالبعل

نه کلفت ، سؤاله اولان کلفتك !..

آقین داراکس

عجب بینمزده رقابتمی وار ؟..

عبدالبعل

عجب سنده هپ برمحبتمی وار ؟..

آقین داراکس

فقط سودیگك هیچ عیارك دگل .

عبدالبعل

سنكده ، امینم ، اویارك دگل .

آقین داراکس

بوچهره اونکله تنافرده‌در !..

عبدالبعل

بوخواهش او یوزدن توافرده‌در !..

آقین داراکس

سیه چهره برزنجئ موسفید .

عبدالبعل

اومهرودن البت اولور مستفيد .

آقين دارا كس

وجودنده چركئ زهر دمار ،
ياسباب ايچنده بيقانسو نمی مار ؟..

عبدالبعل

اونكله نيچون ايتمه‌يم اقتران :..
كه برليله خوشتر گلير اختران !..

آقين دارا كس

اوقلباً بكا نامزددر بوگون ؛
بوگوندن سزادر بن ايتسم دوگون !..

عبدالبعل

ايدركن بوگون انتظار صفا ،
اولورسين يارين زار زار جفا !..

آقين دارا كس

امل صاف وخالص اولورسه ، قدر،
تدابيره ترفيق توفيق ايدر .

عبدالبعل

دعا بونده، بر عاشق مستمند؛
اجابتسه معشوقه در، نازمند.

آقین داراکس

گوکل حظّ ایدر وصلی امهال ایله؛
فقط بحث اولنماز بوجّهال ایله!..

عبدالبعل

کیمه سایه‌زندر اونخل ظریف،
گوررسین حلول ایتسه فصل خریف!..

آقین داراکس

حلول ایله‌مز دهره براویله فصل!..
شفقدن اوزاقدر سکا باغ وصل!..

عبدالبعل

بیوك سویله‌مه، ای هیولای گل!..
بیوك فکر ایدر، بیوك سوز دگل.

آقین داراکس

ایکی قلب یکحس نه‌دن آیریلور؟..
طبیعی، بدندن بدن آیریلور.

عبدالبعل

بدن بنده قالسون همان، سنده روح !..

آقين داراكس

بدندن نه سود اولسه روحاً جروح ؟..

عبدالبعل

سن اول بونده بركوكب سرفراز،
كچركن سكا شعله ويرمش براز ؛
فقط بنده ايلر غروب آفتاب !..

آقين داراكس

اوكوكبده برلكده ايلر شتاب :
اونك اوستنه نور عرفان گبى،
سنك اوستكه برق طوفان گبى !..

ايكيسى‌ده مخالف جهتلردن حدت وسرعتله كيدرلر .

منظر :

٣

نینوا جوارنده خرما آغاجلغی ، اوزاقده بیابان . اوته‌ده ، بریده صدمهٔ تاریخ : ییقیلمش آثار اعصار . مقابر . سحر . یودث . سمیرامس . باقتری یانامس . سوریبت . جواری .

سوریبت خلوصکارانه

شو صحرای وحشیٔ مردم فریب ،
پریلر گذرگاهی ، دشت غریب ؛
که سودایه شدت ویرر وحشتی ،
ـ بزی رعشه‌ناك ایتسه‌ده دهشتی ـ
سمادن گوزلدر ، دکیزدن گوزل ؛
دگلدر فقط ذاتکزدن گوزل .

یودث مکدر کیزنیر .

باقتری یانامس

شونی صورمه‌ده وار فقط اضطرار :
نه اولسه گرك موجب اعتبار :..
یا آثوریان شاهنك دختری ،
که فرق ثریاده‌در اختری ،

بو یولده اولورسه ملول وحزین ،
نه اولماز کنیزان خدمت گزین ؟..

یودث

بوگون شاه اولوب ده نه بولمش پدر ؟..
عمومی دگلمی سرور وکدر ؟..

[illegible]

بنم زیر پایمده افسر بسر ،
نیجه پادشهلر ، دفین سربسر !..
زمانندە هپ مالك بحر وبر ،
بوگون تخت وتاجیله زیر وزبر !..
شوصحرای غبرا ، شوصحن تراب ،
ویرر حس ایدن قلبه بر اضطراب !..
بوویرانه یه سن ده حیرتله باق !..
نه معموره در ؟.. چشم عبرتله باق !..
شوتنها مقابرله شهر خراب ،
گلستان بوم ، آشیان غراب ؛
بواموات مسکن جهان هدیم ؛
خیالات ایله طولمش ارض قدیم ؛

زماننده مشهوردوران ایمش ؛
سماپایه برارض همران ایمش !..

خندق کبی بوطرفی کوستره‌رك ، صکره‌جه

اوشهر بلندی مرور زمان
ولون بر بیوك مقبر ایتمش همان !..
او اهرام، کرسیٔ ظل عدم ؛
او آوازه‌دن بایقوش اورمقده دم !..
وحوشه تحوّل ایله ساکنان ،
فنای جهاندن شکایت کنان ،
قیلوب لیل مظلمده اعلای صوت ،
ایدر سمع فانی‌یه القای موت !..
عدم کاربانده یاخود جرس ،
اولور تاجدارانه پیغامرس !..
بتون تاجدار اولسه‌لر اقربام ،
هب اتباعه تاج ایتسه اکسا بابام ،
مقرّردر اولمق یارین دربدر !..

صکره‌جه

بوگون شاه اولوب‌ده نه‌بولمش پدر ؟..

یورر ، طولاشور .

باقنزی یانامس

نه‌در بیلمم اخفاده اصرارکز ،
که معلوممزدر هپ اسرارکز ؟..

یودث

دوشوك ، تازه‌بر قز ، حدیدوخشین ،
اسیرجنون ، طاغده تنها نشین ؛
دگل آشنا رزمه‌ده ، بزمه‌ده ،
ألی یرده حیوان گبی گزمه‌ده ؛
صانیرسین بلا سیلنك قیصراغی ،
که طیرناقلریله قازار طوپراغی ؛
صالار ، حایقرر ، وحشی بیزبان ،
قوقار هریانی عین غول بیان ؛
پریشان وعریان ، ملوث ، سقط ؛
زماننده غایتله حسنا فقط !..
گوزل یوز ، گوزل گوز ، گوزل بر آغز ؛
گوزلجه دوشوك ، اویله بر قزجغز ،
بوصورتده تغییر ایدرسه قدر ،
نه صورتده انسانه تأثیر ایدر ؟..

بنم ده تجنّن ایدوب عن قریب ،
اودرلو اولور حال وشکلم غریب !..

سوربیت

ـ بلیس ـ اوغلی بر بنده گزدر سزڭ ...
او محتاج گلخنده گزدر سزڭ .

یودث

بو طوپراقده بیتمز او گلنخل تر ،
بیترسه بنم آب ودانهم بیتر !..
یازق !.. عمرم اولدی عذاب جحیم !..

سوربیت

اونی جنّت ایتمزمی بعل رحیم ؟..

یودث

یرم سجن مظلم ، یولم تنکنا ؛
طوررسهم فنادر ، کیدرسهم فنا !..
گزرکن ، طوررکن ، یادرخواب ایکن ،
أولومدر بنم قوللرمدن چکن !..
سریر حکومت بوگون مولدم ؛
حکومت قیلان ذات ایسه والدم .

فقط جای آتی‌م او بیت الحزن
که بابنده نفرین اولور حاقه زن !..
نه‌اولدم ملکزاده ایتمشسه بخت ؟..
یارین عرش اعلایه چیقمازکه تخت !..
گهردر سریره منقش نقاط ،
بنم اعتقادمجه صورسه‌ن ، فقط
طورر چشم حقده او نقش نگار ،
دموع یتیمانه‌دن یادگار !..
ملك طوغدم اما ، أولورکن حقیر ؛
مطنطن أولیردم ، طوغیدم فقیر !..

سمیرامس

غنی دولت وثروته گوز دیکن
گدالر میاننده محسود ایکن ؛
تحفدرکه بعضاً ده برشهریار
گدای غریبی صایار بختیار . —
متوجسه سودا ایله رأسکز ؛
نه‌در سویله‌یك باعث یأسکز ؟..
سزه کیم رقابتله بدنام اولور ؟..
یا کیم منکر حسن اصنام اولور ؟..

آتلدیسه اوق ، دونمز البت گری ؟..
سزی کیم گورردە سەور دیگری ؟..

یودث

مؤثر دگلدر تمنّی بیله .

سمیرامس

اولور امره تابع تأنی ایله .

سوریته دونەرك

گیدوب سویله ، گلسون شوسازندەلر !..

سوریت کیدرکن لطیفه ایله

نیاز ایستەمز هیچ اونازندەلر !..

سمیرامس

کدر ، ایتمك ایسترسه گز اعتیاد ،
طرب مجلسندە بولور ازدیاد .
سەور جمع اضدادی خلّاق کون ؛
تلوّنلیدر هم دە اخلاق کون .
ایصنمق گرك سرد و گرمه بشر ؛
بواضدادە یعنی آلشمق دوشر .

بوگون گل ، یارین بزفلر سرپه‌رك ، [*]
مهتوس جهان کیفلنمك گرك !..

سازنده وخواننده ورقاصه قزلر کلوب رقص ایله برابر آتیده‌کی منظومه اوقونور .

ساز ورقص

گوکلدن ترنم ایدرکن نهانی ،
گلیر رقصه‌دیده مده عکس جمالك .
صوسارسه‌م ، گلیر کریه‌نا گهانی ،
اولوب منعکس نغمهٔ بی همالك .

سکوت ورقص

بری رقص ایدر اولسه بزم نغمده ،
سنی ایسترم انده ساز گله دمساز .
تمنای رقصکسه ، هنگام غمده ،
تکرر قیلار نغمه ساز اولسه برساز .

ساز ورقص

تجردده جمعیتمدك ، بوگون شو
بیابان قدر بی کس اول بزم زندان .
سیه زلفه بند ایتدیگك عهده قارشو
صحاری‌بی ایتدك بومجنونه زندان !..

---

[*] مصراع اولاك اصلی ـ کل وکرد وبرف وشرر سرپه‌رك ـ ایدی . ایکنجی مصراعده ایسه ـ جهان ـ برینه ـ بعل ـ دیمك ده اولورکه آثوریلرك معبودیدر .

سکوت ورقص

بوحالم نه ، صورمزمیسین هیچ آظالم !؟..
نی خاکسار ایتدی طوفان حسرت !..
ینه صورمه ، اوگرنمه ، زیرا بوحالم ،
گوررسه‌ن اولور سنجه بادئ نفرت !..

ساز ورقص

یودث هیئت مغنیه‌یی اسکات ایله

صوسوڭ !.. اکلاشلدی غرض عاقبت .

کیرن سوریبته

بنمچونمی یاپدڭ بونی ، سوریبت ؟..
صفایاب اوله آلدیغم نشئه‌دن ،
بوطوطیلری کیمسه گویا ایدن !..

کیزلی بکا ایدر .

سوریبت

دوشورمش یره برگوگرجین دمین ،
بوده بلکه برنغمهٔ نوزمین .

آلنده بر یاپراقله کوله‌رك تقرب ایتدیکی یودث یاپراغی آلوب اوقویه‌رق [*]

« مساعدمی بیلمم بوکا اخترم :

---

[*] اوتاریخده کاغد برینه یاپراق استعمال اولندیغی کبی خطوطده برطاقم اشکالدن عبارت ایدی .

سزکاه براز حسبحال ایسترم . »
« دراکس »

یودث متهیج

ظهورات ناگهظهور !..

کنزینه‌رك

غریب انقلاب سنین وشهور !..

قزلره

یانمده اولانلر چکلسون همان .

سوریلت کوله‌رك

یا محروم ایدلمك نیچون محرمان ؟..
گچیرمك ایچونمی دم وصلتی
کبوتر دمانه ؟..

یودث

گوکل علتی !..

هرکس کیدر . یودثله سمیرامس قالور .

سمیرامس

تلاشی فقط ترك ایدك ابتدا .

یودث

نه لازم بو تعیین مسلك ؟..

آغاچلرك ایچنده واوزاقده آقین داراکسی کورمسیله

خدا !..

برشجره الکا ایدر وبراشارتله سیرامسی‌ده کوندرر.

آقین داراکس کلیرکن

بیاض البسه‌یله نه خوش برخیال :..

تقربله

سحر وقتی بریادگار لیال !..

بوسبتون یاقلاشدقدن صکره

یودث !.. سنمی‌سین گوردیکم معجزه ؟..
اولوب ظاهر ، اظهار قیل عاجزه !..

یودث منفعل

آقین !.. بن خلوص وریا ایسته‌مم !..
گونشسه‌ن‌ده سندن ضیا ایسته‌مم !..

کیتدکجه یوموشاق

سنی ایسترم سندن انجق بوگون !..

مصافحه ایله

دیلرسه‌ن حیا ایت ، دیلرسه‌ن اوگون !..

آقینی برطرفه اقعاد ایله

اوتور !..

سدکی برطرفه اوطوردلر .

سن گوگرجین ، بوموقع کمین .

آقین دارا کس

کمینلر بتون بویله اولسه امین !..

یودث

بکایسه گلستانلر اولدی قفس ؛

صباحك دم آولی صوك نفس .

حزین شی !..

آقین دارا کس

فقط آغلایورسین ؟..

یودث کریه ایله

خایر !..

نه ممکن بو ، خندان ایکن طاغ ، بایر ؟..

گولرکن شوآنده بتون کائنات ،

بن آغلارمی یم ؟..

آقین دارا کس

یودثك یوزینه تعمیق نگاه ایله

مطلع بینات !..

یودث

داراکس !.. فرار ایتسه‌ك اولمازمی بز ؟..
بوگون چونکه بر آتده بز راکبز .

آقین داراکس

یامیدان حربه واررسه رهك ؟..
نی سن اودریای مستکرهك
میانده غلطیده گورسه‌ن اگر ؟..

یودث

اولوردم اودهشتله جان وجگر !..

آغوش بر آغوش

فقط آغلایورسین .

آقین داراکس

هوا پك صیجاق !..

کوزلرینك یاشنی سیله‌رك

بتون کائناتی یاقار براوجاق ...
باشم قرص خورشیده گیرمش گبی !..

طالغین

نه گورمکده‌یم ؟.. بر پری ، وکبی ،

سماده مهیای حرب وسفر ...
بری ، او گلرنده دلیل ظفر ؛
گتیرمکده برتاج نصرت سکا !..

یودث

تەلر سویلەیورسین ، آقین، سن بکا ؟..

آقین داراکس غایت محزون

لسان محبتده طرز نوین .

یودث

براز گول ، داراکس ، براز گول ، سەوین؛
آچلسون گل طلعتك عالمه .

آقین داراکس

آچلمقدەیم ، گل قیاس ایلەمه ؛
آچلمقدەیم شرحەلردن بتر !..

یودث

ینه گوزلرك عینی نسرین تر ؛
یوزك یاپمه بر گل گبی ، دُرسبو .
طبیعی دگل ، یاپمه برخنده بو !..

آقین داراکس

او طوپراقده اولسه طبیعی گولر !..

یودث

نه‌لر سویله‌یورسین بوگون سن نه‌لر !..

آقین داراکس جبر نفس ایله

نی یوق قیاس ایله‌یك شمدیلك ؛
آقین براصیل‌وطن ، سز ملك !..

یودث

نه‌اغرب مددرس ، بودهشت‌رسان ،
نه بارد تواضع ، نه رسمی لسان !..

صکره‌جه

وصالکله‌ده بن سویمز ایسم ،
نه‌وازمش گوزم اولسه مجرای سم ؟..
نی سن‌ده ایتمز ایسه‌ن درکنار ،
نه‌وارمش یرم اولسه دریای نار ؟..
ملکدن‌ده انسان گوررسه کدر ،
نه مخلوق ایله دفع اکدار ایدر ؟..

يودث سندن ايتمزسه كسب سرور ،
كيمه استناداً كتيرسون غرور ؟..
اگر تاج ايچونسه بوتعظيمى مشق ،
سزاوار حرمت گورلمزمى، عشق ؟..
بوگون تاجلر عشقى تقديس ايدر .

كزندكدن صكره

بوسودا باشمله برابر گيدر ؛ [*]
شوافسرکه حرمت گورر بى شمار ،
فقط براوروشده اولور تارمار !..

باشنده كى الماسلى تاجى شدتله يره چارپوب قيرار . آقين بونى كورمامك ايچون اللريله يوزنى اورتر . بر ايكى دقيقه تهيج وسكوت .

آقين داراكس

آغير سويله‌دمسه قيرلمه بوگا .

تقربله

حميّت كه عشق وطندر ، اوگا
بتون عشقلر پايمال اولملى !..

دها تقربله

جمالك سنك ذى كمال اولملى .

توقفدن صكره

[*] ـ باشمله ـ برينه ـ سرمله ـ

زمان جنون ایتدی ارتق گذر ؛
بنم شمدی عقلمدن ایت سن حذر .
محبّتده اولمق ایچون سرفراز ،
وظائف شناس اول ، بلااحتراز .
خطادر اومقصدده اولمق مصر
که اذواقی نفسه اوله منحصر .

یودث

مجازاتی داعی مناهی نه‌در ؟..
یا بیامزمیسین بیگناهی نه‌در ؟..
هلا کمسه قصدك صاچمدر رسَن ؛
حضور کده‌یم ؛ اشته بن ، اشته سن !..
دیلر آص ، دیلر بوغ ، دیلر کس بنی ؛
گورر صوچلی البتّه هر کس بنی !..
بتون کائناته اولور منفهم ،
که سن مدّعیسه‌ن بنم متّهم !..
همان فعل اعدامه قیل ابتدار ،
که قاتل ده اولسه‌ك ، بنم جنحه‌دار !..

آقین داراکس ، قلباً آغلادیغی شهائلندن حس اولنور برحالده ، یودثك یاننه کیدوب ، تعظیم ایله قولندن طوته‌رق ، برطرفده قیام ویا قعوده موفق اولدقدنصکره مغبر ومتردد ومتحیر مخاطبه‌سنه بروجه‌آتی خطاب ایدر :

آقین دارا کس

آچلسون گوزك ، انتباه !.. انتباه !..
اولور چونکه غفلتله حالك تباه !..
سمادن نزول ایتمیور مائده ؛
تعاونده در دائما فائده .
نه مقدار ایسه فرد ذی اقتدار ،
هب افراده اولمق گرکدر مدار .
ملمکلرده مقصدلر اولمق گرك ،
که نفعنده اولسون جهان مشترك .
بوگون تاجورسین ، وطن پرور اول ؛
وطن پرور اولمقدده سرور اول .
سنکدر زنان ممالك بوگون ؛
که اول زمرهدنسین کذلك بوگون .
او نسوانه سنسین معین وظهیر ،
که (سلطان) دیه نام وگنیه‌ك شهیر .
نسا نامنه سن‌ده بالاعتنا ،
ملوکانه مکتبلر ایتدیر بنا ؛
او مکتبلره عزم ایدوب گاه گاه ،
که تشویق اولور ایلهسهن برنگاه ؛

تلامیذی شادایله ، سویلت ، دەنە ؛
سکا هم نینە ، هم دە سلطان دینە .
اوکا بردە بر مخرج ایجاب ایدر ،
کە اکمال تحصیل ایدنلر گیدر ؛
کە اندن گیرر خدمت دولتە
قادینلر کە غایت آجیر ملّتە ؛
سمایە گیدن یوللرك اسلمی
قادینلر کە تزیین ایدر عالمی .
سرایکدە ، ای ذات فرّخ نژاد ،
زوائد نە وارسە اولونسون مزاد .
جواریٔ بیچارە وار بی حساب ،
کە ایتمش سنك بابکە انتساب ؛
کە بزم جمالە تجمّل ویرر ،
کە اهل کمالە تأمّل ویرر .
لزومی نەدر ، ای نکو بخت حسن ،
کە‌ـنسین بوگون مالك تخت حسن ؟..
بوگون ملتك جانیسین ، قیل حذر ،
کە آهِ اسافل اولور جانکذر .

قیلان زیر دستانی خاکسار ،
دوشر زیر پایه ، آلوب انکسار .
قاپوکده کنیزان بتون دربدر ؛
همان جمله‌سی وقف یأس و کدر .
اسار حیاتی گوروب جانخراش ،
اولورلر نهایت اسیر فراش .
مکدر بری ، یاد خویشان ایدر ؛
پریشان اولور ، هم پریشان ایدر .
بری ، زخمی ناقابل التیام ،
دوشر خاکه ، محشرده ایتمز قیام ،
اوزاقدن باقوب سرو قامتلره ،
آقارجوی اشکی قیامتلره !..
قو ، سایه‌کده آزاده سر هر بری ،
اوله حسن اخلاقکك مخبری .
نه موجب تجمّل ؟.. نه‌در احتشام ؟..
صباحك بوحالتله اولمازمی شام ؟..
دیلرسه‌ن سریر تسلطنده یات ،
اولور موتی منتج منام حیات !..

دیلر دینسز اولسون دیلر دیندار ،
مریضه طبیب اول ، فقیره مدار .
اوایتام ایچون که تسلّل کنان ،
گزر یولده ، محتاج یکپاره نان ؛
بیوك بر عمارت ایدرسین کشاد ،
اولور روح ملّت بو صورتله شاد .
علیله قادینلر ایچون ، هکذا ،
که هر بر نفسده چکر بر اذا ؛
مخصّص قیلارسین بر آرامگاه ،
که تنویر ایدرسین گیدوب گاه گاه .
جواری ویررمش گلستانه شوق ؛
ایدك اونلری سز دبستانه سوق ؛
که مکتبده اونلر تحیّز ایدر ،
ترقّی ، تفیّض ، تمیّز ایدر ؛
اولور حیّز معرفت واصلی ،
بو عالم نه در اوگره نور حاصلی .—
یا ایتمزسه نشر معارف کبار ،
نصل علمه ایلر صغار اعتبار ؟..

ملكْ والدكسه ، وطن مادرك ؛
وطنده اولانلرسه هپ دادرك .
ملك فوت اولورسه ، گلیر دیگری ،
كه قالماز تحکمده اوندن گری ؛
كه البت اولور حاكم نيك وبد

صکره‌جه

وطن گیتسه اما گیدر تاابد ،
كه جنتده اولماز اوكا جانشين :..

صکره‌جه

بنی عفو ایت ، اولدمسه آز چوق خشین ،
وایتدمسه اهمال حسن وجمال .
ملكزاده‌سين ، شبهه يوق . احتمال
كه عصيان صانيرسين بوايهامى ،
فقط شخصكه صانمه اتهامی .
خصوصا بنم صانمه يوق تهمتم ،
كه هر كس كبي بنده بی همتم ؛
كه متبوع اولورسه اگر متهم ،
توابع اوتهمتده‌در منفهم .
پاشاه اولسه بالفرض اشرّ سباع .
نه اولماز ایدنلر اوكا اتباع ؟..

نفوذ پدرله نفوذ ملك ،
سنی بشقه یولده ایدرمنسلك ؛
اوگا شمدیلك ایتمه هیچ اغترار
که کسرنفوذه ویرلدی قرار !..

یودث بردن بره

غرض اکلاشلدی !..

آقین داراکس تعقیب عاشقانه ایله

یودث ! . هب خیال .

یودث

سنکله دگل غیری اهل وعیال ،
فقط دشمن اولمق امید ایتملی .
دوشر کبی برطرفه
نه امید ! ماتملرك اکملی ؛
نه امید !.. اشکنجه‌لردن بتر !..

آقین مضطرب

چیق ،ای جان ، بوطوپراقدن آرتق یتر !..
امین اول ، یودث ، سوزلرم هپ یالان .
سنك عاشقکدر یانکده اولان !..

دمنجك او برشخص ایدی ، نابكار ،
كه خورشیدی ایستردی ایتمك شكار .
اونك یوق بكا هیچ ده برنسبتی ؛
خیالت قیاس ایت سن اونكبتی .

زمین مفتونیتده

گلیر قارشومه ، نرده ایتسه‌م سجود ،
یودث دیرلر اول آسمانی وجود !..
اوزوندر دگر گیسوانی یره .
طراوت ویرر حسن و آنی یره .
سما آندیرر چشمنی گاه گاه ،
كه اوندن ده بالاتر ایلر نگاه .
یوزی وقفه‌گاه تجلای فكر ،
ایدر سوی باری‌یه اعلای فكر !..

صكره‌جه

فرشته‌م وجودك ، بنم پیكرك ،
بنم عاشقك ، عابدك ، چاكرك !..
گونشسین كه بن ماهكم دائما ،
بوكا شاهد اولسون نجوم سما !..

یان یانه ویربرلرینی طوتار كبی یورویه‌رك

يودث

بنم قانمه گیرمك انسان ایچون ،
ثوابه گیرشدر ؛ گیر احسان ایچون !..

آقين داراكس

گنه وار حیاتمده دنیا قدر ،
ثوابه گیر ، أولدورده ، احیا قدر !..

يودث

سن اول قابض روح زارم بنم !..

آقين داراكس

سن اول روح بخش مزارم بنم !..

يودث

هیچ اولمازسه قبرم بولور اشتهار ؛

آقين داراكس

هیچ اولمازسه خاكم گورور بر بهار !..

يودث

بقا بویله اولمازدی ظلمت نما !..

آقین داراکس

او گون خنده ایلردی روی سما !..

یودث

نی رد ایله جانمی ایت قبول !..

آقین داراکس

شو بیلك درلو هجرانه بر چاره بول !..

یودث

یا محو اولماسون ، رحم ایدك ، عائلهم ؛
یا أولدور نی ، محو اوله غائلهم !..

آقین داراکس

قیزارسونمی ، ایواه !.. روی وطن ؟..

یودث

نم سن قانمله بویانده اوطان !..

آقین داراکس

تحمّل ! تحمّل نه ممکن بوکا ؟..
تحمّل گرك ، آه ، لکن بوکا !..

آقین داراکس بو سوزلری حایقره‌رق سویله‌یوب چلغین برحالده کیدر. یودث ایسه آقینك آغوشندن قوپمش دنیله‌جك درجه‌ده شدید برتأثرله‌دوشر. تلاش ایله سمیرامس، باقتری یانامس، سوریبت ودها برقاچ کنیز وساره کلور.

بونلردن بعضلری

نه اولدی ؟.. نه اولدق.. ؟ امان لطف ایدك !..

یودث

گیدك !.. کیمسه‌یی ایسته‌مم !.. هپ گیدك

سمیرامس

نه ایسترسکزکه

یودث

سکوت ایسترم !..

أليله تباعد امری ویرمکه هپ کیدرلرسه‌ده سمیرامس قالور. یودث‌شدتله آغلامغه باشلار.

آغاجدن برصدا خود بخود

بنم باری گولسون سیاه اخترم !..

سمیرامس

بوبر طوغری سوزدر : غموم وعلل
ویرر قلبه ضعف وشعوره خلل ؛

فرحدر ویرن فکره ، دیرلر ، صفا ،
کدرلردن انسانه گلمز وفا . —
نه‌دندر مکدّر فقط عاقلان ،
وهب صافلردر صفایاب اولان ؟..

یودثه تقربله

بیلیرسین که چوق صادقم بن سکا .

آغاجده‌کی خود بخود

مرامك نه‌در ؟.. سن ده بیلمزسین آ ..

سمیرامس

حضورکده چوق یوقسه‌ده خدمتم ،
غیابکده واردر براز همتم .

یودث تهدیدلی براشارتله سمیرامسك چکلمه‌سنی امر ایدر . سمیرامس ینه اشارتله ، فقط یأس ایله کیده‌جکنی آکلاتمق ایستر .

آغاجده‌کی دائما کندیکندینه

نه‌خوش منزل ایتمش اوماه انتخاب !..
قولم اولسه اولمازمی بالین خواب ؟..

سمیرامس

دیلر منتهی اول ، دیلر مبتدی ؛
دیلر مرتد اولسون دیلر مهتدی ؛

او قلبه نظر قیل که شادان دگل ،
اونك صاحبی چونکه نادان دگل .

آغاجده کی عب قلبی

جهنّملك !.. الویردی حکمتلرك ؛
سکوتکدر اعلاسی همتلرك .
یقیل !.. اولمه حائل ملاقاتمه ؛
بو گون صاحب اولدم بن اوقاتمه !..

سمیرامس یواش یواش چکلیر ، یودث کمندندن کچر . عبدالبعل آغاجدن اینر .

عبدالبعل یواش سسله

وظیفه‌م بوموقعده ، بی اشتباه ،
غنیمت پرستانه بر انتباه . —

یودثه توجهله

نم آمر فرقهٔ اختلال ؛
سکا گلمسون هیچ اویوزدن ملال .

یودث یاتدیغی یرده اویور کبی

سنی غفلةً سودم ، ایواه !.. بن ؛
نه آلچقمشم آه بن !.. واه بن !..

عبدالبعل

محل !.. سن بنی صایدڭ اغیاردن
بڭا ایتدیگڭ جوری گور یاردن !..
ایدرکن زمانندە عرض جمال ،
بوگون ایلراولدڭ بنی پایمال !..
قیلوب عهد پیریدە کسب شباب ؛
سڭا قصّە سویلر ایدم باب باب .
بو اقبالی چوق گوردی بخت حسود ؛
گوزل دملرم گچدی گیتدی نەسود !..
یوزمدە گورونمکلە سیمای عشق ،
سوزمدە بولنمقلە ایمای عشق ؛
دگلمش کە حسنڭ گبی خلقتڭ ،
بوحال اولمادی جالب دقّتڭ .
بنی طردە سوق ایلەدڭ حاجبی ؛
بوگون دربدرسەم بودر موجبی .
رقیبم بڭا گرچە اولدی خلف ،
قریباً اونی ایلرم بن تلف !..

یودث

سسك‌ده دگشمش ... نه اولدك ، آقین ؟..

عبدالبعل

یقیناً طانیرسین ، گلیرسه‌م یاقین .

یودث دهشتله قیام ایده‌رك

بعل ! . . . [*]

عبدالبعل

ویردیگك صادقم خائنه !..

یودث قلبی

سیاه اژدها شاهه قالقمش ینه !..

عبدالبعل متواضع

زیارتله ویردمسه شاید صداع ،

مرادم سزگله فقط بر وداع .

یودث بارد

أوت ... رسم معتادی تحریفکز :

[*] بو - بعل - نداسی‌ایله یودثك هم‌معبودینی ، هم‌ده‌مخاطبنی مرام ایتدیکی آکلاشیلور .

براز نابهنگام تشریفکز .
وداع ایتمك اوزره قلنمش خرام ،
نه دریا وداع ایلمکدن مرام ؟..

عبدالبعل

عزیمتکه بادیسی معلومکز :
ایما کارانه
بتون ظالم ارکان مظلومکز .

یودث

ایشتدم ، أوت ، برغریب اتفاق .
یایلمش بتون خلقه فکر نفاق .
سزکده او عاصیلر احبابکز ؛ [*]
امینم ، مهیادر اسبابکز .

عبدالبعل

أوت ، بنده یغمایه دعوتلی یم ؛
خبر ویردیلر ؛ چونکه قوتلی یم .
فقط تحت امرمده کی عسکرك ،
تصادم گونی هر ایکی لشکرك ،

[*] ـ احباب ـ غلط مشهور ومستعمل .

میسّر اولور التحاقی سزه .

(دها صراحتله)

ویرردم اوگون او حقّی سزه ؛

یودث

داراکس علیهنده‌می ؟.. ایسته‌مم .

ایدك سز بو ایشده دریغ همم .

عبدالبعل

فقط معطئ روزگز شهریار ،

ایدر ، منخلع اولسه ، ترك دیار .

یودث (متکدر)

أوت ، بلکه‌ده ترك دنیا ایدر .

(بردن بره ملهم کبی)

داراکس بزی لکن احیا ایدر !..

عبدالبعل

داراکس ده شورشجیلردن بری ،

که جدّی بلیس آمر مجبری .

یودث

دگل مقتضی بزجه تبشیرگز .

قیریقدر بوغوغاده شمشیرگز !..

عبدالبعل متهور

صيانتدى انجق سزى آرزوم ؛
پاشمشيرمى كسره وارمى‌لزوم ؟..
دگلدى بو تحقير معتادكز ؛
ديمك اويله اوگرتمش استادكز !..
نى غيرى تابع بيلك كيفمه ؛
كه ناموسمى ويردكز سيفمه !..

يودث

بوگون كه اونى محوه جاهدسكز ،
الك آز نفسكزله مجاهدسكز .

عبدالبعل

يولمده بنم غيرى يوق حائلم !..

يودث

وقوعات آتى‌يه بن قائلم !..

عبدالبعل

بو دوران اجلال اولور منقلب !..

یودث متحکمانه

گیدك ، صبرمز اولمادن منسلب !..

عبدالبعل

محل یوق سکا شمدی یالوارمه‌یه ؛
اوگون سن گلیرسین بکا وارمه‌یه !..

یودث

گوگنمکده‌سین غالبا قوته ،
گوگنمه فقط گوردیکك خلوته !..

عبدالبعل

اوگون حالکه آغلانور ، بی ریا !..

یودث

گولونج اولمامك وارمی امکانی یا ؟..

عبدالبعل بی اختیار یودثه صولتله

فقط ! ...

یودث حایقره‌رق

گل !..

جواری وسائره شتاب وبعل رجوع ایدر .

عبدالبعل

.... قیرلسون ید التماس ؛

یارین مطلقا تیغم ایلر تماس !..

حدت وسرعتله گیدر . بتون قالانلر خنده ناك تمسخر اولور .

منظر :

٤

نينوا . رئيس الكهنه ـ ساشان ـ ك دائرهٔ ديرنده طولانى وجسيم بر ديوان . خارادن ديوارلر . بوديوارلرك اوزرنده طاش وآلتوندن اويمه اولەرق آثورياليـلرجه اك بيوك معبـود اولان بعلك منفرداً و ـ مى ليدار ـ نام معبودەنك بر اوسـلانه راكبا و ـ سـقارطارتا ـ و ـ روسداسدا ـ و ـ نسرون ـ نامندەكى آلهلرك قارتال باشى وقارتال غاغەسيله قاناتلى انسان شكلندەكى هيكللرى مجتمعاً وحيوانات پرستيدەدن انسان باشـلى بوغه وقاناتلى بوغه وآت وانـان باشلى وانسان كوكسلى بالق تصويرات مجسمەسى و ـ استارطا ـ نام الههٔ حسنك تصويرى وديوانك جهات اربعەسنده اصنام واوثان هياكلى متفرقاً منظور اولديغى كبى فيل ديشندن مصنوع و مصنع ايكى معظم سريرك بريسنده پرنيان زرين ايله متلبس و ألنده الماسلى عصا ايله متحكم رئيس الكهان ساشانك وديكرنده بلنده الماسـلى كمر وخنجر وصرتنـده بر خلعت سرخ ايله ساردانا پالك اوطورديغى وبر طرفده ساردانا پالك معيتندەكى قالقانلى وبالطەلى مبارزلرله ديكر طرفده ساشان معيتنه مأمور دكنكلى وطوپوزلى منجم وكاهنلرك صف بسته طوردقلرى كوريلور . ديوانخانەيه ضيا سقفدن عكس ايدركه اوزمانك مسـكنلرنده بوكون اولديغى كبى پنجره موجود اولمديغندن اولسـه كركدر .

ساردانا پال . ساشان . كاهنلر . مبارزلر . اصنام وهيا كل .

ساردانا پال

أوت ، داخل پردهٔ آسمان
سزكچون نمايان ايمش هر زمان ؛
وايمش كبى هاتفى مستشار .
بوكون ايلەمش صيتكز انتشار .

تجمله بر شهرت کاذبه ؛
او اولمش بوگون سزده بر جاذبه .
یا پُرخشم اولوب خالق ذوالجلال ،
بوگون مملکتده اولان اختلال ؛
بلیس اربا کسله ایدوب اتحاد .
خروج ایله‌مکلر احاد احاد ؛
نه‌دن اولمادی سزجه ظاهر عجب ؟..

استهزا ایله

دگلمیدی هاتف مُظاهر عجب ؟..

ساشان

نه وارمش ؟.. بوعصیان‌ده عصیانمی‌در ؟..
بونی قاله آلمق‌ده شایانمی‌در ؟..
مسلّم سنك قدرتك ، قوّتك .
یانار طاغلری سوندیرر سطوتك !..
ویرر ارضه قهرك سنك ارتعاش !..

ساردانا پال

نه عقل معاد ونه عقل معاش ،
نه بخت مساعد نه رأی‌رزین ،
نه‌ده قوّتم کار ایدر بعدازین !..

بنم ، جمله کزردن مقدّم طویان
که یوز بیکدن افزون ایمش عاصیان !..

ساشان

جنود عدو اولسه‌ده بی شمار ،
بز ایتدك تفأل اولور تارمار !..

سارداناپال

قاپلام ، ساشان ، آرتق اغفالکه ؛
بوکون لعنت اولسون سنك فالکه !..

ساشان سریرنده قیام ایله متهوراً

بن امّ النجومم ، معظّم ساشان ،
یرم آسمان ، عسکرم کهکشان !..

سارداناپال کذلك حدتله تختنده قیام ایده‌رك

بن ابن الزمانم ، بو سارداناپال ،
بنم چینه خاقان و هنده چپال !..

ساشان

بیلیرسین که نیم اولدی شمدی اونام ؛
بنم ، مملکتده مطاع انام ؛
صنم جانبندن مؤکل گبی !..

ساردانا پال افراد معيتنه

نه طورمشسکز سزده هيکل گبی ؟..
قيرلسون شو انف رعونت !..

ساشان

يواش !..
بودر اشته ميدان ، ديلرسه‌ن صاواش!..

ساردانا پال مترددد معيتنه خنجرله اشارت ايده‌رك

ازيلسون ، آصلسون شوهرزه‌درای !..

ساشان اصنام وهياکله عصاسيله امر ويره‌رك

ييقلسون ، ياقلسون ، يوق اولسون سرای !..

سارداناپالك معيتی ساشانه هجوم ايچون تردد اوزره ايکن اصوات مهيبه ايشيديلر . بتلر ، هيکللر حرکت ايتمکه باشلار . ساردانا پاله واتباعنه دهشت کلير . — ساشان آواز بلند ايله — ستارنی — ستارطا — بلوس — ميليدا — سقارطارتا — روسداسدا — ليما — بودا اسملرينی تعداد ايتمسيله حيوانات وتصويرات سائره دخی يورويه‌رك ساردانا پاله توجه وتقرب ايتدکارندن هرکس رعشه‌لرله يرلره قاپانوب سارداناپال‌ده کنديسنی تختدن آشاغی آتار . [*]

ساشان

سکا جانيلرسه ايدن اتباع ؛

[*] اصنامك حرکتلری ايچلرنده کيزله‌نن رهبان واسطه‌سيله اولديغی . ع . ح .

بكا جسم بيروحلردر تباع !..

سارداناپال قوللرى يرده ساشانه طوغرى يورومكه باشلار .

سكا ويرسه مخلوقلر بر وجود ؛
بكا بونده خالقلر ايلر سجود !..
نه مقدار ايمش بنده گور اقتدار ،
همان سجده‌لر قيل سن اى تاجدار !..

سارداناپال زمين بوس

آمان توبه اولسون !.. معظّم ساشان !..

ساشان

بنمله پريشان اولور اوغراشان ،

اصنام وهياكلى اشارت متعظمانه ايله يرلرينه اعاده ايده‌رك

بنم تحت حكممده‌در نُه طِباق !..
اينانمازايسه‌ن بردها دون‌ده باق !..
اولورسه‌م اگر كوكلره پيك ران ،
نمايان اولور هپ نهان پيكران !..
فرحده بولنسه‌م گروه سروش
اينر بزم رقصه خروشا خروش .
غضبناك اولورسه‌م ، معاذالرحيم ،
بورور زير وبالايى دودجحيم .

سارداناپال

فرحده بولك ، ای شه عالمین ،
که برشاه بیچاره اولسون امین !..
بزی یاقمه پرخشم اولوب نار ایله !..

ساشان کیزلیجه

گلیرسه گلیرنشئه دینار ایله ،
ثمنخانه‌یه گیتملی سیم وزر .

ساردانا‌پال مبارزلره دونه‌رك

پك اعلا !..

ساشان

فقط شمدی هرکس سزر
نهانی گرك بویله برتقدمه ؛
نه مخدومه ظاهر، نه‌ده خادمه .

ساردانا‌پال

پریلر ، آمان ، رقصه گلسون براز !..

ساشان

یماندر صوکك ایتسه‌ن افشای راز .

متعاقباً سقفدن كوزوكن آسمان وياخود آسمانيلره اشارتلر ايدرك ،

ترانوس !.. سميروس !.. تمسترمه‌موس !..
سرستانيوس !.. نستروستر !.. نموس !..

اسملرینی یاد ایتمسیله باشلری چیچکلی و صاچلری طوپوقلرینه قدر واران پرند نیلکون وسمن رنك ایله نیم پوشیده وزرین قانادلی پری قزلری ظهور ایدرك بونلردن ایکیسی رئیس الکهنه ساشانك باش اوجنده مروحه جنبان وایکیسی ساق سربرده ودیکر ایکیسی مجمر عطریات وابخره ایله قائم ونکهبان اولوب بری دخی آلتون طاس ایله دیکر بر قزك مرصع برتپسی ایچنه والنده طوتدیغی التون سبودن باده طولدیروب دست کهانتنه صونارکه ساشان بونی وقار وعظمتله ایچدکدن صکره ساردانایاله تصدق یولنده اسرا واهدا وساردانایالده رعشهٔ هراس ایله تغدی‌یه ابتدا ایتدیکی صره‌ده موسیقی پریلری برکناره دیزیلوب ایچلرندن بریسی عریان وخندان برصبی‌یی قوجاغنده طوتدیغی حالده عرق ریز حجاب واضطراب اوله‌رق میانه کیرسازندکان وقزلردن برقسمی‌ده چالغی‌یه کاه توفیق نوا وکاه رقصان وافتان وخیزان وفقط تمسخر کنان بروجه آتی غزلخوان اولورلر : [*]

پری قزلری موسیقی ورقص ایله برابر هب برآغزدن

پسند ایتمدم بن جهانی اینان که !..
نه غافل پسند ایله‌ین ساکنان که !..
خصوصا بودنیایی باقی صانان که ،
گوزوکمز اوکا گلستان جنان که !..

جنانی کوررسین جهاندن اوصان که !..
نه‌دیرسین ، بوعالمده عالم‌می صانکه ؟..

[*] او تاریخلرده عشقك بر طفل معصوم اوله‌رق تمثیل ایدلدیکی مروی اولدیغی کبی باده‌دخی موجود دکل ایسه‌ده بوتاریخ ناشناسلقده بأس کورلمدی . ع . ح .

جهان بی‌بقادر ، آقاردش ، دها نه ؟..
بو یتمزمی اکراه ایچون بر بهانه ؟..
شاشلمازمی بیلمم اوغافل شهانه
که حکم ایتمك ایستر بوفانی جهانه ؟..

جنانی گوررسین ، جهاندن اوصانکه !..
نه دیرسین بوعالمده عالمی صانکه ؟..

موسیقی طورارق سکوت ایله رقص ایتدکدن صکره اولکی حاله دوام ایله

گیدر ، قائل اولماز او امر محاله ،
گلیر صانکه دنیاده شدّ رحاله ؛
ثبات ایستدکجه ، نه دیرسین بوحاله ؟..
اولور آدم اوغلی قریب ارتحاله !..

جنانی گوررسین ، جهاندن اوصانکه !..
نه دیرسین بوعالمده عالمی صانکه ؟..

وجودی سراپا علودن سرشته ؛
دوکولمش صاچی دوشنه رشته‌رشته ؛
درآغوش قیلمش اونی برفرشته ؛
جهان حاکمی برصبی جکدر اشته !..

جنانی گوررسین ، جهاندن اوصانکه !..
نه‌دیرسین بوعالمده عالمی صانکه ؟..

سم آلوده برمیوه‌درکه محبّت
گوزل برنهاله ایدر عرض نسبت ؛
فقط صکره ظاهراولور زهری‌البت ؛
محبّت‌ده بونده دیمك برمصیبت !..
جنانی گوررسین ، جهاندن‌اوصان‌که !..
نه دیرسین بوعالمده عالمی صانکه ؟..
نه بولدق جهانه گلوب ناگهانی ؟..
حکومتده گوردك نیجه گمرهانی ؛
که قانلرله تلویث ایدوب بوجهانی ،
تفتّخر قیلار آشکار ونهانی !..
جنانی گوررسین ، جهاندن اوصان‌که !..
نه دیرسین بوعالمده عالمی صانکه ؟..

ینه سکوت‌ایله رقصدن صکره هپسی ساردانapاله توجه ایدرك

اکر پادشهسه‌ڭ هرآدمدن اقدم ،
بری وارکه سندن قدیم ومقدّم ؛
حکومتده اولدقجه یاد ایت دمادم
که دائم دگلدر بوعالمده آدم !..
جنانی گوررسین ، جهاندن اوصان‌که !..
نه دیرسین بوعالمده عالمی صانکه ؟..

منظر :

نینواده سارداناپالك سراینده غایت اوزون وفقط أکمز براوطه. یالدیزلی دیوارده حکمدار رسملری وشکار وآلای وکچید رسمی تصویرلری، سقف مذهب. سن فیل وینه قیمتدار براغاج ایله سنطرنجلانمش قپولر، سدیرلر، کرسیلر. برده آویزه بیوکلکنده شمعدانلر. ساردانایال برمربرده، صنادید دولت کرسیلرده، رؤسای عسکریه سطح زمینده وخدمهٔ سرای ایسه آیاقده واوطه‌نك جهات متفرقه‌سنده صف بسته ونشسته. ساردانایالده تهور وحدت وسائر حضارده خوف وخشیت. ساردانایال بعضاً فوران ایله سربرنده قیام ایتدکجه حاضرون دخی برلکده قیام واوتورنجه ینه هپسی برلکده قعود ایدرلر. مکالمات آتیه بوتعریفاته توفیقاً واقع اولور.

حاضر بولنانلرك بنام اولانلری : ساردانایال، سباد، هراستستناس، زفیر، آستراس، سیروز، امرای جیش وتوابع خاصهٔ حکمداری.

ساردانایال ـ باده

هب آفاقمز خون ایچنده بوگون ؟..
شواهقدن ایتمکده دشمن سوکون !..
نی مطلّع قیلمدك اوکجه‌دن ؛
دیمك سنسین اعدایی تشویق ایدن !..

سباد متبلانه

قولك سویله‌مشدم : بوزوقدر هلال ؛
اولور مملکتده بو ییل اختلال

سارداناپال

ماصال دیکله‌مك وقتم ایتدی گذار ؛
نه انکار جرم ایت ، نه‌ده اعتذار .
بومشکل ایشی ایله زندانده حل !..

ساردانا پالك اشارتی ایله برقاچ مسلح نفر سبادی یرندن ایندیروب کوتورمکه حاضرلانورلر .

سباد تعظیم ایله وکیدرکن

او زندان اولور بر مساعد محل ،
دوشونمك ایچون که نه‌در تهمتم !..

آستراس

کرامت بیوردڭ ، ولی نعمتم !..
دیمشدڭ اوگا بزکه قحط وکساد
اولور پیشـوای نفاق وفساد .

ساردانا پال

مرامڭ نه‌در ؟..

آستراس

آه ! او خائندی پك .

ساردانا پال

یا شخص عقور کمی صادق کوپك ؟..
بو ملکی باتیرمق قورارمش سباد ؛
اوزاقدن گورونمش سکا تندباد ،
نه‌دن سن گلوب ویرمامشدك خبر ؟..
او زندانه گیتدی ، فقط سن گبر !..

مسلحلر اونی‌ده ساردانا پالك اشارتیله کوتوره‌جك اولمغله دوشـوب بایغین حالده اخراج ایدیلیر .

ساردانا پال هیئته

اهانتده اولمق ایچون سز مصر ،
صداقت همان صدره‌می منحصر ؟..
او باش‌سه بوگون ، سزلر اعضاسکز .
که محتاج طعن وتقاضاسکز !..
عجب صاحب مهری اتهام ایچون ،
خطیئاتنی عرض وافهام ایچون ،
بوهیئت اولوب یکوجود وفاق ،
چیقارمقمی ایجاب ایدرمش نفاق ؟..
سزك بویله‌می گچدی اوقاتکز ؟..
بووادیده‌می اتفاقاتکز ؟..

قالقوب اوطورارق

نه تحدیث در بوعطایامزه ؟..
نصل اقتدادر وصایامزه ؟..
اگر لایق نفی ایسه اشقیا ،
سز اعدامه الیقسکز بی ریا !..
که سز اشقیادن‌ده عاصیسکز ،
که بادئ حرب ومعاصیسکز !..
یاایلرسه غارت صنادیدمز ،
نه ایتمز خسارت حیا دیدمز ؟..
بلاد وممالك خراب اولمه‌ده !..
بیابانه دوندی ، تراب اولمه‌ده !..
مخرّبلر اولدقجه معمار ملك ،
نصل قابل اولسون یا اعمار ملك ؟..
اوت ، آستراس ، چونکه قحط وغلا
اولورمش دلیل الظّهور بلا ؛
باتجه دگین خونه غرب وشمال ،
دگلمیدی لازم یا بر گوشمال ؟..
یاغوب برج وبارولره بارقه ،
دوتجه قدر مملکت مشرقه ؛

چکا چاك اولنجه قدر روی ارض ؛
اولنمازمی شورش بوخاقانه عرض ؟..

ینه قیام وقعودله

سهام بلایا سرادق شکاف
اولورکن دەمی عزلت واعتکاف ؟..
اهالی بنی رفع ودفعه قیام
ایدنجه قدرمی ویرلمز پیام ؟..
فقط شبهه ایتمم بوایشده قدر ،
سزکچوندە نکبت ، جزاخلق ایدر !..

هرکس اقتدا ایتمك اوزره اورتەیه کلەرك

اولوب ، آستراس ، راهبر دولته ،
بولورسەن اگر چاره بوعلته ،
شوساعتده که امر قتلك ثواب ،
سنی عفو ایدردم ؛ چابوق ویرجواب !..

آستراس

آمان ایتمه ، شاهم !..

ساردانا پال

امان یوق بوگون !..

آستراس

تداوی‌یه امکان ، زمان یوق بوگون !..

قضادر ، بو بردرد ناگاهدر !..
بوکا پادشاهمده آگاهدر ...

سارداناپال

امینم ، سن ایشدن خبردار ایدك !..

معیتندهکیلره آستراسی کوستره‌رك

اوروك بویوتی !.. صکره بردار ایدك !..

آستراس بیهوش هراس برحالده کوتوریلور . ساردانپال سیروزه خطاب ایدر ، فقط استهزا ایله :

سیروز ، سن نه دیرسین ؟.. اراده‌ك نه‌در ؟..
طوپالسه‌ن‌ده برفارس اول مقتدر ؛
نصل سوق‌ایدرسین بوکمراه اولان توسنی ، [*]
اگر صدراعظم قیلارسه‌م سنی ؟..

سیروز

سزی گچمه‌دك چونکه توقیردن ،
گچك سزده آرتق بوتحقیردن .
تمسخرسه مقصد دونك آخره ؛
دگلدر سیروز چونکه برمسخره !..

[*] مسوده‌سنده بویله اولدیغندن عیناً ابقا اولندی .
حاشیهٔ طابع

ساردناپال

بیان ایت بکا حالنی لشکرڭ .

سیروز

نه‌در رأی وتدبیری سرعسکرڭ ؟..
اوکا واقف اولمق گرك اوّلا .

ساردناپال

بوعالی مقامه ایدوب اعتلا ،
وزارتله‌ده مشتهر ، معتبر ؛
عساکر نه‌حالده ؟.. فقط بی‌خبر !.. —
جهان قحط ارزاق ایله بی‌مجال ؛
بزی محو ایدن بونده قحط رجال !..

هراستسناس

لزومندن افزون اولشکر بوگون ؛
ظفر بزده‌در ، غیر منکر بوگون .

سیروز وقار ایله

بیان حقیقت زمانده‌یز ،
زمانڭ ید بی امانده‌یز .

هراستستناس

اوعسکر خصوصنده یوق احتراز ؛
فقط بوشسه مالیه بیلمم براز .

سارداناپال زفیره

نه دیرسین ؟..

زفیر

خزائن طولو کانکز ،
که یوق صرف ومحو ایتمك امکانکز !..

سیروز

خزینه‌کده موجود اولان ، ای ملك !..
علامات افلاسدر شمدیلك .
یتر آنجه‌مز سوقه انجق گری ،
بوسرعسکرك بولدیغی عسکری !..

سارداناپال قلبی

بکا طوغریلقدن اورر دم همان ؛
بواوق سوزلی شخصك ألندن آمان !..

اورته‌یه

دیمك دولتم عادتا منقرض !..

هر استستناس

سیروز اویله‌در ، دائما معترض

زفیر

دگلدر سزا قولی امنیته
او بر فرد عارض بو جمعیته !..

سیروز

دم صبحه بگزر گولر یوزلری ؛
یالاندر مداهنلرك سوزلری .
سزه هر سوزم گلسه‌ده اعتراض ؛
اونی رد دگل مانع انقراض .

ساردانا پال

مسبّب کیم ادباره ؟..

سیروز هیئتی کوستره‌رك

مقبللرك .

مخاطبلر کله مقابللرك !..
یوزنده عیان سیرت میمنت ؛
ایچنده نهان صورت ملعنت .

خطابكده توصيف ايدر ، مدح ايدر ؛
غيابكده تزييف ايدر ، قدح ايدر .
لسانده تبشير بزم صفا ،
ميانده شمشير عزم جفا !..
سعادت كونى يارمردى دثار ؛
فلاكت گونى مار سردى نثار !..
ثناكارالطافكنز جملةً ؛
هواداراتلافكنز وهلةً !..
امل ، وسعحال وعمل ، جمع مال ،
غرض ، احتيال ومرض ، احتمال !..
طاپار ، اولسه عادت گوروب هيكلك ؛
قاپار ، بولسه فرصت ، چكوب مأكلك !..
دگل دائما ارتشاده مكب ،
دگل دائما مال ايچون مرتكب ،
سنى گورمك ايسترده پادر ركاب ؛
ايدر پاى‌بوس اولمه‌يى ارتكاب !..
سرى نعل رخشكده بر جابلوس ،
قورار افسركاوزره قيلمق جلوس !..

عمومی سکا ایله‌یلر فدا ،
فدایه سنی ایتدیلر ابتدا !..
ممالکده بتمش ذخیره‌یله زاد ،
قلندی بوگون تخت‌وتاجك مزاد !..
سنی صاتدیلر خصمه انجام کار ؛
اهانتلری اولمایور آشکار !..
ریادن ، خیانتدن ایتمز حیا ،
مقارنلرك بویله‌در بی‌ریا !..

محاکمده برچوق تهیجاتدن صکره دوام ایدرك

سوزمده ، بیلیرسین ، براز آقصادم .
بقای وجودك دگل مقصدم ؛
گورر ظلمکی گرچه ملت سنك ،
وجودکله قائمدی دولت سنك .
یازق که بوجمعیت ذی قدم ،
زوالکله اولمقده زائل بودم !..
یازق اولدی درخانهٔ سلطنت ،
زمانکده برلانهٔ شیطنت !..
دوشوردك زمینه اومرتبخی سن ،
خرافاته آتدك بو تاریخی سن !..

هواجس یولنده ییدك مالكی ،
مناهی‌یه حصر ایتدك آمالكی !..
قیروب حقی ، طاپدك شوكاهنلره ،
قاپلدك بو آلچق مداهنلره !..
تهییجات
یوزكدن ، نصل‌ایتمه‌یم شتم‌وسب ؟..
ذلیل اولدی برقوم عالی نسب !..
یوزكدن یتیم‌اولدی بیك عائله ،
ظهور ایتدی هر أوده برهائله !
آثار هر بری ظلم و بیدادكی ،
افقلرده گیت‌دیكله اجدادكی !..
نه ملككده قالدی اهمیّتك ،
نه‌ده اجنبیلرجه حیثیتك !..
بوگون كندی فكركده بولدك فریب ،
بوگون كندی نسلكده‌دوشدك غریب !..
بیلنمز سوری ، یوقسه امّتمی بو ،
چوبانلقمی ، یاخود حكومتمی بو !..
اونوتمام بو هجرانی اولسه‌م تراب ....
خراب‌اولدق ایواه !.. یكسرخراب !..
كندینی یره آته‌رق

قاپان یرلره !.. حدتکدن دوگون !..

ساردناپال

بو دیوانه‌یی کیم گتیردی بوگون ؟..

سیروز

قالقوب طولاشه طولاشه وآواز بلند ایله

مضابز ، محقر !.. رذیلز ، خراب !..

ساردناپال

طوپال !.. صوص !.. یتر ویردیککاضطراب!..

سیروز

طوپال اولدیغم بللی ، ساردناپال !
فقط طوغری یولدن گیدر بر طوپال !
ایکی اوچ صباح اولمادن مبتسم ،
محقق بو اقلیم اولور منقسم ،
بو دیوان ایسه آشیان غراب

ینه کندینی یره آته‌رق

خرابز ، خراب !... اه !..

ساردناپال

سنسین خراب !

شدت وصولتله سیروزی خنجرلر . بهت وسکوت براز صکره

سیروز مجروح

بنی اوردی بر شاه صاحب ... کلاه !..
بومی حق صادق ... لرك ای ، الاه ؟..

ساردناپال

که سیروزی اوره‌جغی صره‌ده یوزی غایت قیزارمش ایدی ، اوردقدن صکره بوسوزلرله تسلیم روح ایتدیکنی کورنجه بردن بره چهره‌سنه بر صاریلق کلیر ، خدمه‌سنه خطاباً :

سیروز أولدی . حرمتله تدفین ایدك .

والماسلی خروانیه‌سنی چیقاروب آته‌رق

بوشاهانه خلعتله تکفین ایدك .
هرم اولمالی دائما محترم .

برقاچ کشی سیروزك نعشنی وکسوهٔ حکمداری‌یی کوتورولر ، ساردناپال خلجان ایله سریره طایانور . براز صکره :

صنادیددن بعضیسی

بوعین کرامت !.. بومحضا کرم !..

دیکرلری

سزك شخصکز هیچ گوررمی زیان ،
که هم شهسکز ، هم‌ده شیر ژیان ؟..

دیکرلری

یتر قبض ارواحه بر حمله کز !..

ساردانا پال بتون حضاره اشارت تبعید ایله

یتر ، چونکه منفیسکز جمله کز .

هپ چیقارلر ، ساردانا پال اودیوان جسیم ایچنده یالکز قالیر .

بوادنا اکابرله پرشین وشان ،

امینم که بن متفقدر ساشان !..

ساشان متفق صکره اعدا ایله ...

برابر او اعـدا اوده ایله !..

نمی صوچ ، ای خالق عالمین ،

اولورسه مخالف زمان وزمین ؟..

قباحتمی اولمق هوادارزن ؟..

یا اونلر ایچون کیم دگل ناله‌زن ؟..

قادیندر ، اونی قیرمامقدر مرام ؛

قزم اولسه‌ده ایلرم احترام .

بویله سویلنمکده ایکن کریمه‌سی یودث کلمکله بردن بره عنف وانفعال ایله باغیره‌رق

نه گلدك ؟.. پدر خائنی بی حیا !..

حضورم سکا لایق اولسونمی یا ؟..

یودث کیده‌جك اولمغله یقه‌سندن طوتوب کتیرو .

یودث

نه یاپدم ؟.. نیچون اولدکز منفعل ؟..

ساردانapal

نیچون ردّ تکلیف عبدالبعل ؟..

قولندن طوتوب سیلکه‌رك

شقیلرله‌می گوردم اورتاق سنی ؟..

یودث

ولی نعمتم ، آه !...

ساردانapal یودثی یره چارپه‌رق

قالتاق سنی !..

کیدر .

یودث

یالکز . متوجع برحالده قالقه‌رق غیاباً خطاب ایله

بدر !.. اولدیرشسه بنی نیتّك ،

امینم که واردر صلاحیّتك .

فقط وارمی حقّك بوتزویج ایچون ،

بنی شاه غولانله تتویج ایچون ؟..

وجودم سنك ، یوق انانیتی ؛

قزك کندینکدر نسائیتی . [*]

سکوت‌جه

[*] انائیت ـ نسائیت ـ یاکلش ایسه‌ده قوللانلدی .

ع . ح .

همان هر نه یولده گیدرسه ملوك ،
دگل خلقه لازم او یولده سلوك .
اگر طوغری یولدن دگلسه‌ن جدا ،
سکا زیر دستان ایدر اقتدا .
گیدرسه‌ن خلافنده مرد وزنك ،
اولور پیروانك فقط رهزنك !..

خود بخود زمین تضرعده

الهی !.. سلامت بزمچون محال !..
اسار اولسه ، قید ایتمم ، انجام حال ،
که زندانِ قید اولدی ذاتاً جهان !..
گلیرسه فقط ، نیلوم ، نا گهان ،
آقین ، بلده شمشیر ، ألنده سنان ؟..
گلیرسه ، اولوب رهبر دشمنان ؟..
بو جمعیته قوردیغی دام ایچون ،
گلیرسه ابم شاهی اعدام ایچون ؟..
گوگسنمکله نفسنده‌کی قوته ،
گلیرسه بنی کندینه دعوته ؟..
گلوب ده اودشمن محبتلی یار ،
گیدرسه ألمدن بنم اختیار ؟..

صکره‌جه

مظفر آقین اولسه قالماز بابام؛
پریشان اولور عائلهم، اقربام!..
بابام اولسه غالب، آقین خاکسار،
که خاکنده عمرم بولور انکسار!.. —
اولورمش بعل بونده آز چوق معین،
اولومدن بتردر او نعش لعین!.. —
مزار، اونده یوقدر تدنّی، قدم؛
مساواته نائل ملوك وخدم.
مزار، الڭ کوچك بریر اولسون، دیلر؛
اوکا حاکم اولماز جهانگیرلر.
او اقلیمه، خالیسه مقدوردن،
ضرورتده گیرمز، باقار دوردن.
نه وار روحم اولمازسه پربال وپر؛
اولور جسممه سنك مدفن سپر.

سمیرامس کولهرك

یودث مأیوساً کیدرکن بردن بره قارشوسنه چیقهرق
بوگون غالبا بزینه عاشقز.

یودث

یتیم اولمادنسه رضاسیله قز،

پدر قالسون اولادی یوق بر عقیم !..

سمیرامس

بو ، بر منتج یأس ، فکر سقیم .

یودث

آرارسه یودث ، ایشلر اولماز گناه ،
ییلانلر ، چیانلر یرنده پناه !..
وجودمده قالمقده روحم غریب ،
تباعد مقرّر دیمك عن قریب !..
وهیچ طینتم طویمیور اضطراب ؛
دیمك أولمه‌دن قلباً اولدم تراب !..

سمیرامس

وطن پرور اول ، برده سه‌و ملّتی ؛
بیلیرسین حیاتك نه‌در علّتی .
وطنله شو جمعیّت دربدر
سکا بر حیات اولمایی امر ایدر .
او جمعیت اقدم گرك یاردن ،
چیقار یارلر چونکه اغیاردن .
او ایشلرده قادر گرك تاجدار
که هر کس اوله اونده بی اقتدار .

اولنجــه بو عنوانه مظهر کشی ،
خوارقدن اولمق دوشر هر ایشی .
گوزل یوزلیلك اولسه‌ده ملتفَت ،
گوزل بر مثال اولمادر معرفت .
ایچك مرد اوله خلق ایله مشترك ؛
قادینلرده یوق صانماسونلر یورك .
بلند اولسون اکلیلدن ناصیه‌ك !..

یودثك جبیننی اوپر .

یودث

سمیر ، طوغری ، پك طوغری‌در توصیه‌ك
سنی بونده ، ای همدم مهربان ،
دارا کسله گورمکده‌یم همزبان .
وطندر بنم‌ده وطن والده‌م ؛
— خصوصاکه بر والده‌م یوق بودم . —
نه ایتدمسه عمرمده بن آدخار ،
اوکا عرض ایله ایلرم افتخار .
شووارکه وطن قالمیور برحیات :
دگل غیری ممکن برابر حیات ،
تغلّبله موت قدیم وقدید ،
غروب اولماده هرجهتدن بدید .

سمای وطن گوردی بیك انكسار ؛
بتــون اختران اولدیلر خاكســار !..
هانی ملّت اظهار ایچــون یاوری ؟..
وطن یوق كه اولسون وطن پروری !..
براز مكره
خصوصا پدر ایله نجه وفات ،
ایدرمی اومادر بڭا التفات ؟..

سمیرامس

بقا بولمامقله سزڭ طنطنه ،
فنامی گلیر ملّت وموطنه ؟..
ملكزاده‌سین سن ، یارین بی پدر ،
سنی خلق ، مملوكه‌می عد ایدر ؟..
بوفكر حمیّت ایدرســه دوام ،
سڭا طاپسه لایق خواص وعوام .
گوررلرســه جمهوره تابع ســنی ،
شهنشاه بللر توابع سنی ،
تحول قیلوب انتباهه منام ،
بوگون فرصتی ایتدی خلق اغتنام .
شهڭ حدی یوق گرچه بیدادینڭ
فقط خاطری واردر اجدادینڭ

حمیتـله قیل ابتـدا خدمته ،
که وارث اولورسین اوگون حرمته
ایدوب عجزی قدرت گلوب برطرف
پدر سایه‌سـنده بولورکن شرف ،
آلورسین همان کندی سایه‌گده نام .

صکره‌جه

دارا کس‌سه ذاتاً مطاع انام ؛
بلیس یعنی جدّی اولنجه ملك ،
اولور حقّی البت ولیعهدلك ؛
ایکی اختر ایلر دیمك بر دوگون :
ایکی دفعه سلطان اولورسین اوگون .

یودث

نه‌لرسویلیورسین ، سمیر ؟.. دقت ایت !..
دوشـوك ، یاد جنسـیت وخلقت ایت :
ایدن بر قزك عجز ایله اتصـاف ،
اوحسلردن اولمق گرك قلبی صاف .
نه‌لازم دوگون صلح اولونسون یتر .

صکره‌جه

بودرمانله اولمقده دردم بتر !.. ـ

بو یا گلش حقیقت یاقشماز عیان ،
بو مظلم بداهت قلنماز بیان .

سمیرامس

بو هیجای بیجا ، بو سعی عذیر ،
اولوب یارین البت نهایت پذیر ؛
که برحسن صورتله تألیف بین ،
یقیناً اولور غایهٔ جانبین ؛
گلوب رقصه هپ اصدقا ، اشقیا ،
دونر خانهٔ سوره آثوریا ؛
گلوب سودیگك ، شرم ایله بسته‌لب ،
ایدر دستکه ربط دست طلب .

یودث

او یولده تتوّج بن ایستر ایسم ،
بعل نامنه اشته یوز بیك قسم ،
دگل برتر اولسون دیو اخترم ؛
فقط ملّت وملك ایچون ایسترم .

ولكن پدر ـ آه ! . . لكن پدر ـ
اوكون هب پدرلر بنى رد ايدر ! . .

سميراميس

بوخلق يتيمك سن اول مادرى ؛
پدرلر سكا عرض ايدر دادرى .

منظر :

٦

ساردانا پال کلیر . سمیرامس بر اشارتله اوطه‌دن چیقار . ساردانا پال ایله یودث برابر قالورلر .

ساردانا پال

ایشه طرد هیئتله ویردم ختام ؛
بو گون مستقلم ، نفوذمده تام .
سنك رأیکی ایسترم بن ینه :
نه دیرسین او خائنلرك نفینه ؟..

یودث

دیرم بن‌که : — مأذون ایسه‌م جرأته ؛
نیچون او گیجه یوز ویردکز هیئته ،
نیچون پایه‌لر صاچدکز بیلمه‌دن ؟..
او خائنلره بخش قدرت نه‌دن ؟..

ساردانا پال

دیورلرکه اولمش ممالك خراب .
بن اولمامیا بونده کذلك خراب !..

عدوشهره گیرمکده بولسون ظفر ؛
یا دنیاده بولمازمی‌یم بڭا مفر ؟..

یودث قلبی

مفرّی اولورمی شه اظلمڭ ؟..

سارداناپال

گیدوب اڭ گوزل سمتنه عالمڭ ،
گوزللرله اولمـازمی‌یم دمگذار ؟..

یودث

قبولنده ایتسه‌م بونڭ اعتذار ،
برازحدت ایلرسکز بلکه سز .

سارداناپال

ایدرسین بیان فکرڭی شبهه‌سز :

یودث

مصیبت ، أولومدر ، مساواتدوست ؛
که نزدنده بردر اریکه‌یله پوسـت .
یا بر ملکه طاری اولنجه کدر ،
ادانی یه‌می حصر تأثیر ایدر ؟

عمومی اولان بر ضرردن‌ده یا
نصل استفاده قیلار اولیا ؟..
امانمی بولور شهلر اشکنجه‌دن ،
خصوصاً اونی کندی ایجاد ایدن ؟..
یری اویله شاهڭ یاخاك خسار ،
یاچاه عدمدر ، یاسجن اسار !..

ساردانا پال

نه‌لازم فقط بویله حدّتلی سوز ؟..
یودثك دوداغنی صیقه‌رق
بونازك دهانده نه‌شدّتلی سوز !..
بردن بره
بنم وارسه دنیاده برقاتلم ،
ینه کندمم ، بیل !..

یودث قلبی

بوغایت الیم
قناعت ، أولوم بکلیور ، بی‌خبر !..

ساردانا پال

اولور دارمز گرچه زیر وزبر ،
فقط دشمنه قسمت اولماز ینه !..

يودث قلبی

مخالف گلیرسه سوزم رأیمه ،
اونی بلکه شمشیر ایله جرح ایدر ؛
اولور نام معیوبی : قاتل پدر .

ساردانا پال

بو تختی ، بکا اولمانجه مقام ،
لهیب قضا ایله‌سون التقام !..
سنك‌ده ایدر اعتلا مرتبه‌ك ؛
رماد ایتدیکم کون شوایوانی بن !..
حرام ایشلری کوردیکیچون مباح ،
طاغتدم بتون هیئتی دون صباح ؛
— جدیدك بتیرمکله تنکیلنی ،
قدیمك دوشوندمدی تشکیلنی ؛
اوامر طاغتدمدی ، اونلر مکر
علیهمده اولمشدی جان وجکر .
دیدم : « نرده ؟.. گلسون !.. » مقدّس ساشان ؛
اوده هجرت ایتمش ، بوکون بی‌نشان !..
دیدم : بزده آرتق مناصبمی یوق ؟..

حکومتمی یوق ؟.. یوقسه ناصبمی یوق ؟..
نه‌در امر ونهیم ، بجا ، نابجا ،
مؤثر کن ، اولمازمی مثمر رجا ؟...—
دیمزلرمی — هرفرده گلدی کسل ،
امیدی کسوب ایتدیلر سیفی سل ؛
اهالی بوگون خونکه تشنه لب ؛
گرك حقنی سندن ایتمك طلب ؟..—

بو صره‌ده خارجدن هـای هولر عکس ایدر . سـاردانا‌پال ایله یودث مهتابلغه چیقان برقاپویه طوغری کیدوب دیشاری‌یه باقارلر .

ساردانا‌پال

نه‌در بوشماتت ؟.. نه‌بو عربده ؟..

یودث معنیدار

دعایه گیدنلر دیمك معبده .

خارجده کلبانك

اولومدر ، اولومدر الاه زمان !..
زمان‌در زمان آله بی‌امان !..

ساردانا‌پال

کوزلری قاداروب دوشر کبی برکناره کیدرك

نه‌در ؟.. کورمی اولدم ؟.. نه‌در بوظلام ؟..

يودث

اهاليدر ايتمكده عرض سلام .

كلبانك

گبر !.. خانمانسوز دوزخ قرين !..
گدا چشم شاه ممات آفرين !..

ساردانپال مبهوت

نه‌ياپدم بوخلقه ؟..

يودث

فنا ياپديگز !..

ساردانپال

نصل ؟..

يودث سكينتله

ييقديگز !.. ازديگز !.. قاپديگز !..
بردن متهيج
بونك كنديني ضرب وسلب ايتديگز ؛
اونك اوغلني قتل وصلب ايتديگز !..
سبب ويرديگز محوينه دادرك ؛

طمع قیلدیگز مالنه مادرك !..
بوگون صاتدیگز برپوله خواهری ،
دگرکن جهان ذاتنك جوهری !..
یارین سوء قصد ایتدگز دختره ؛
غریق اولدی سیل سرشك تره !..
ولیعهدگز ، شخص عالی تبار ،
که سزدن زیاده یدی ذی‌اعتبار ؛
ـ سزادر بوهم گریه ، هم خنده‌یه . ـ
سوروولدی ـ یرمده گوزی وار ـ دیه !..
اومنفاده ایتدیسه احیای نام ،
آنام قیلدی زندانده ترك منام !..

کلبانك

گبر !.. ملتك موجب ذلتی !..
وجود خبیثی وطن علتی !..

یودث دواماً

نه‌یاپمشدی ، بیلمم ، اوخاتون سزه ؟..
نصل بر گنهکار ؟.. مفتون سزه !..

ویروب پایه‌لر ، صکره قیصقاندگز ؛
نهایت ایچوب خونی قاندگز !..
دگشدیردگز روزوشب برحرم ؟..
بوگون هپسی مرحومه ، یاخود ودم !..
اوتوز قز چوجوقده بوگون نیجه‌گز ؛
طقوز زوجه اوستنده اشکنجه‌گز !..
برادرلرم عازم آخرت ،
بتون اولدیلر نائل مغفرت !..

قهقهٔ یأس واستخفاف ایله گیزر.

کلبانك

گبر !.. بت شکن ، ای‌شه خودستا !..
گوزك گورمسون غیری صیف وشتا ؟..

ساردانapal یودثه هجوم ایله

بوآلچاقلره پایه ویردگمی سن ؟..

یودثك برطرفه صیغندیغی صره‌ده

کلبانك

أثرمی قیلار اشکریزان ایسه‌ن ؟..
سنك خون ایدی ایچدیگك دمبدم !..

سارداناپال حدتله كوزينه‌رك

هانى نرده اتباع ؟.. نرده خدم ؟..
حكمداره‌مى يوق معين ومدار ؟..
بودنياده يالكزمى‌يم حكمدار ؟

يودث حمرت حجاب ايله

خصوصاً نه‌مقصدله ، بيلمم نه‌دن ؟..
كه بنيتمدن حيا ايتمه‌دن ،
قارا كلقده ... خرسز كبى ، كيزليجه ..
بنى صويمايه كلديكز ، بركيجه ....
رعشه‌لرله
دكلمش كبى لعنت آلمق حرام ،
بنى آلمايى ايتديكز سز مرام !..

ساردناپال

كه يودث سويلركن يواش يواش تقرب ايتمش ايدى ، كيزله‌ديكى خنجر النده
يتر ، ايله‌دك غيرى افشاى راز ؛
باشم راحت ايتسون ، خموش اول براز !..
يودثى اوراوق خارجه
كل !..

يودث

ايواه ! اور ... بردها اور بكا !..

ساردانا پال كيرن خدمه يه

شونى قالديرك اورته دن !..

باش خادم

چوق فنا !..

نه ايشدر بو ؟..

ساردانا پال مستهزى

عفو ايت ، ثواب ايشله دم .
آقين اوقشامقدنسه بن ديشله دم !..
دها مستهزى
ايدر بلكه ذه فتنه ميل نيام
حدتله خدمه يه
چيقك !..
اوشاقلر يودثى كوتوررلر.

ايچلرندن بريسى

زخمى بى شك بولور التيام !..

منظر :

٧

سارداناپالك ياتاق اوطه‌سی . قاراكلق . بعضاً شمشك . صكره ينه شمشك حالنده بر سنبوت كه زنجير ايله باغلی كلير . صكره برقاچ خادم .

سارداناپال

بو كيمدر ؟.. نه گزمكده ميدانده بو ؟..

سنبوت ايلرولر .

كيرمش دكلميدی زندانده بو ؟..

سنبوتك اوستنه يورويه‌رك .

بو ديوانی زندانمی صاندك ؟.. گری !..

سنبوت اونك اوستنه يورور .

وليعهدمك نسخهٔ ديكری .

قهقهه‌لر ايدر .

سنبوت

او زندانده آرتق دگل اشكبار ؛

چيقار مدفننده فقط پرغبار !..

سارداناپال رعشه‌ور

فقط سن ايدوب ميل چاه جحيم ،

گيرسه‌ن بوگون كيمسه اولماز رحيم !..

أوت ! كيمسه اولمازده باركله زار ،
جنازه‌ڭ قالور اورته‌ده بی‌مزار !..

ساردانا پال قورقو ايله بركناره‌ده طورور . سقبوت دوام ايدر.

يد اغتصابنده دولت رهين ،
وطن دشمنی حكمدار مهين !..
گتيردم سكا قارشی وجدانكی ،
كشاد ايله‌يم يعنی زندانكی !..
جهنّم كبی خلقه آچسون دهان :
نه‌لر وار درونكده كورسون جهان !.. —
پريشان سن ايتدڭ بو جمعيتی ،
ييدڭ ، سن بتيردڭ بو ذرّيتی !..
اوطان كوكده ساكن مشاهيردن ،
اوطان يرده نائم جماهيردن !.. —
بو قوم نجيبی سن ايتدڭ ذليل ،
بو ذلّ عظيمه سن اولدڭ دليل !..
شو اشيای خالق نمادن اوطان ،
زميندن حيا ايت ، سمادن اوطان !..
سكا لعنت ايتسيون بتون روحلر ،
بتون نعشلر ، جسم مجروحلر !..

ساردانapال قورقو جسارتی ایله

یقیل شوندن ، ای لاشهٔ ذی عدم !..
یاشارمی بوخلق ایتمسه‌م سفك دم ؟..

سنبوت

سزا عهدکه دینسه : دوران خون ،
سمادن نزول ایتسه باران خون !..
جهان باتسه هب سونسه سیّاره‌لر ،
قاپانماز سنك آچدیغك یاره‌لر !..

سارداناپال

محیطی دوشوك ، خلقی سنجیده قیل ؛
نه یاپدمسه بیلدیر ویاخود یقیل !..

سنبوت

بودولت سکا قالدی اجداددن ؛
سن احفاده عاریسین امداددن !..

ساردانا‌پال

او احفاده ویرمك نیچون اقتدار ؟..
اسافلمی اولمق گرك حکمدار ؟..

سنبوت

کمیکلر چورر ، جان وجوهر قورر ،
سنك زخم بیدادك ایشلر طورر !..
الاهه طوقونمقده هر برایشك ؛
معابدده‌در صاپلی قاهر دیشك !..
بوسجن مظالم بولورمی فنا ،
که تسجین ایچون ربی، قیلدك بنا ؟..
هب افراده تعلیم ظلم ایله‌دك ؛
بتون ملکی اقلیم ظلم ایله‌دك !..
خدا سندن ایتدك جدا ملتی ؛
بوگون سومز اولدی خدا ملتی !..
ساردانا پال قهقهه ایدر .

ساردانا پال

اوخلق اولمادن بویله اخلاقسز ،
مرجحدی عندمده خلاقسز !..

سنبوت

اولوب مهد عصمتده مقتل عیان،

قان ايچمكده صبيان بی آشيان !..
شباب اولماده فاسق وفتنه خيز،
هرم مكر ايله رهبر رستخيز !..

ساردانابال

يوق اولمقله اميدمز، وارمز،
بوزولدی هپ اخلاق واطوارمز:
حميت محقر؛ فضيلت شتيم؛
هنر بی‌صيانت ... دها بر يتيم !..
ملوكك يولنده دگل همسلوك،
توابع بوگون مقتدای ملوك.
اگر زير دستان اولورسه شرير،
شاشلماز اشر اولسه صاحب سرير !..

سنبوت

سيروز شونده قالمشدی برقهرمان ...

ساردانابال مستهزی ودها جوی

سن اوندن بیوك قهرمان زمان !..

سنبوت

وطنده اوقالمشدی شخصاً مطاع ،
اوامید ملّتدی بی‌انقطاع !..
بولور نشئه‌سیله بودرده علاج ،
یورکلرده قالمشدی براختلاج .
مداهنلری قهر ایچون پرلهیب
اوقالمشدی برشخص مرد ومهیب !..
وطن فکری براونده قالمشدی صاف ؛
اوایتمشدی اول شان ایله اتّصاف !..
اوت !.. واردی هریانده بیك بارقه ،
فقط واردی بریانده برخارقه !..
شعاعیله تنویر ایدوب ظلمتی ،
اوقادردی ایقاظه بوامّتی ..
بونور الویروب فرق نیك وبده ،
گیرلمزدی محبس دیو معبده .
اوگون عقل رونق ویردی سره ؛

طاپلمازدی پارلاق دیو افسره .
خرد سوز اوبرنور ایدی ذی‌کمال ؛
اوبرنوردر شمدی‌ده احتمال .
سزالاتناهی‌یی ایتسه قفس ،
ادا وفدا ایتدیگی صوڭ نفس !..
کوچوکدر بوملکت ، بوبرج وبدن ،
مزارونده‌کی ذرهٔ خاکدن !..
سن ایتدڭ اوکهساری برخاکسار ؛
دگردگسه افلاکه بوانکسار !.. —

سکره‌جه

بوگون ملکی یغمایه عزم ایتدیلر ؛
بودیوانی صحرای رزم ایتدیلر !..
سموم اجلدر بوآنده أسن ؛
بوزندان ، بومقتل ، بومدفن ، بوسن !..
أولوم صالدڭ احیایه تعریض خوان ؛
یانیلرسین امواته بی‌استخوان ؟..
بن اونلردنم قهره گلدم سنی :
بودرسنجه أولمکلرڭ احسنی !..

زنجیر ایله ساردانا پالڭ اوستنه یورر .

ساردانا پال آوازی چیقدیغی قدر

یقیل !..

باش خادم

آه !.. افندم !.. نه اولدی ینه ؟..

باش خادم وسائر خدامك كله سیله سنبوت همان كورنمز اولور .

ساردانا پال

نه‌در ؟.. سزمی جان ویردكز خائنه ؟..
دیرلمش مصیبت !.. بنی اوردی باق !..

باش خادم كوله‌رك

دكلمیدی قبرنده پادر رباق ؟..

خدمه‌دن بر دیكری باش خادمه

ـ اورلدم ـ دیور ؛ یاره‌دن یوق نشان !..

د ه خارجده كلبانك تهور باشلار . ساردانا پال آجی آجی كولر .

ساردانا پال خارجه باقه‌رق

جلوس ایله‌مش لاشه ، پرشوق وشان :
باقك !.. اشته هب بیعت ایتمكده خلق !..

باش خادم سکینت ایله

صنمخانه‌دن رجعت ایتمکده خلق .

ساردانا‌پال

فرار ایتدی ، مجنونی ییلدیردگز !..

باش خادم

فقط ، غالبا سزده چیلدیردگز !..

منظر :

٨

ساردانا پالك سرایی سادەجه مفروش براوطه . برسونوك
قندیل . مستفرشات . وبراختیار قادین كه صكرەدن كلیر .

مستفرشەلردن بری

ملك شرقیه !..

بر دیكری

هپ طویانلر گولر ،

بر دیكر دها

بو عادت كه زندان نشین كیمسەلر ،
ترنّم قیلارلر اویورکن جهان .

دها بر دیكری

خصوصاً اویورکن اوشاه شهان

بر دیکری

یاپارسه‌ق نه‌وار آهدن بز نغم ،
که اگلنجه اولدی بزه درد وغم !..

اختیار قادین بوصره‌ده کله‌رك قلمی

بومهرولرك اولدیغی منهله ،
ضیا پاش برنجم گریان هله !..
او کمتر ضیادر که تنویر ایدر ،
یاقار چهرهٔ ظلمی تصویر ایدر ؛
اولوب همده بالایه پرتو فشان ،
ویرر انتقام خدادن نشان !..
زمین نیازده
الهی !.. اویوب کیف مردارینه ،
صبیلرله زینت ویرن دارینه [*] ؛
قیلوب ارضده کسب ایدن اشتهار ،
هب ازهاری حسرتکش نوبهار ؛
طیوره ویرن نفرت ازهاردن ،

[*] بوراده‌کی ـ دار ـ دار آغاجی معناسنه‌در . ع. ح .

بوادی‌یه اسحار وانهاردن ؛
ایدوب قتل عام بشردن نکول ،
ملکلر یی‌ین اژدهای اکول ؛
ایدوب قزلری وقف برج وبدن ،
نجومی بیله خنده‌دن منع ایدن ؛
اوبی‌رحم ، اوخائن ، اوظالم یتر ؛
عدالت یتشدیر ؛ مظالم یتر !..

بوصره‌ده مستفرشه‌لر برقهقهه ایدوب بعده آتیده‌کی شرقی‌یه باشلارلر .

شرقی

۱

نه‌در ایتدیگی ظلم وعدوان بزه ؟..
نه‌بولدق ویرلدیسه عنوان بزه ؟..
آجیر بونده اعدا واخوان بزه !..
قان ایچمکده بی‌جنجه گور آدمی ؛
اونك دائما اویله گچمش دمی .

شرقی

۲

دگل سجن مظلم بومدهش بنا ،

بو گون بلکه لحد بقادن فنا !..
فقط شاهه لازم دعا وثنا .
قان ایچمکده بی جنحه گور آدمی ؛
اونك دائما اوینه گچمش دمی ،

هب بردن رقص ایدرلر . توقف ایدنجه :

اختیار قادین

یودث یاره‌لنمشدی ، بولمش شفا ،

بر مستفرشه

امینم اونك عمری ایتمز وفا

بر دیکری

اونی بلکه ایلردی احیا اجل ،

بر دیکری دها

اولور کور قرا کلقده گویا اجل ،
بزی گورمیورسه بودر علتی !..

بیوك برقپو آچیلوب اوزاقدن مشعله‌جی قزلرك آراسنده ساردانا پالك کلدیکی کوریلور . خوف وسکوت وتعظیم .

اختیار قادین

باقك !.. سز گوروك صاحب دولتی !..

سارداناپال دوشکی اوطوره‌رق

دیزم !.. قوللرم !..

مستفرشه‌لر هپ طوپلانوب قوللرینی ، دیزینی ، اوموزلرینی اوغمغه باشلارلر.

صبح وشام خدا ،
قادینلر یولنده فدادر فدا !..

ایکلر . صکره دوام ایله :

گوکل صاغسه‌ده انهدام اوزره تن
که اعماره امداد گزدر یتن ،
قادینلر دل وجانی احیا ایدر ؛
گلنجه قادین اضطرابم گیدر ،
شفقدن گوزلدر قادین رونما ؛
قادین گورمه‌یی ایسترم دائما !..

توقفدن صکره

قادیندر تجلیٔ صبح ازل ؛
جهانده قادین وار قادیندن گوزل ،
طیور مشاجر ، ریاح بهار ،
کواکب ، مه ومهر ، لیل ونهار ،
قادینسز اولور هیچیٔ بی‌صفا ؛
جهانك بوگا عمری ایتمز وفا !..

چیچکلر قادیندر ، ملکلر قادین ؛
دیلردم که اولسون فلکلر قادین :
فلکلرده‌در چونکه تختم بنم !.. —
یاقشماز یره نجم بختم بنم .

سکوه‌جه

بو مسلکده بن اولمشم منتهی ؛
قادینسز بو عالم تهی‌در تهی !.. —
آمان قوللرم !.. آه !.. آمان دیزلرم !..

اوغوشدیرولر .

سز اولمازسه‌کز ، بونده بن نیلرم ؟..
گوزللك او برلمعه‌در دلنشین ؛
قادینلق ، او برخنده‌در آتشین .
ملکلر حیاتك قادینلاشمسی ؛
چیچکلر نباتك قادینلاشمسی .
قادیندر جهانگیر ، موجود ایکن
قادینده بو نرمی‌ٔ قوّت شکن !..

کندیکندینه

فقط اونلری بن اَزر ، یوللارم !..

جهراً

آمان دیزلرم !.. آه !.. آمان قوللرم !..

ینه اوغوشدیرولر .

قادینلرسکز سز ، گوزللرسکز ؛
نه‌سویلرسه‌کز ، روحه سویلرسکز .
بدایعسکز بونده ذات‌الصفات ؛
سزکله ایدر حق بزه التفات .
خدا ویرمش الحق مزیّت سزه ؛ [*]
دنی‌در ویرنلر اذیّت سزه !..
سزك صنعکزدر بتون شاعران ؛
سزك فیضکزله اولور خامه‌ران .
بوعریان محاسن ، بوصافی بدن ،
دها سود بخشا طورر شعردن !..
سزك علمی صانعدر آلاتکز ؛
برابر طوغار هب کمالاتکز .
اولور شیرمدهوش نخجیرکز ،
ایدر عقلی دیوانه زنجیرکز .
دها قهرینه حاضر آلات ایله
ذکا صیدینه خاص حالات ایله
بومیدانه چیقمشسکز پرسلاح ؛
فقط پرسلاح فلاح وصلاح !..

[*] خدادن مقصد بعل اولدیغی .　　　　ع . ح .

بنم سزسکز اك قوی موکیم ؛
سزکله فروزان اولور کوکبم !..
جبینم اولوب سجده ساز نیاز ،
بولور پیشکزده سزك امتیاز !..
سز انصاف بخش محاکمسکز ؛
حکومتلره قارشی حاکمسکز !..
نه ایشلرسه‌کز سز ، دکلدر گناه ؛
گنهکار اولان سزدن ایستر پناه !..

کیتدکجه تغیرله

جسور ایسته‌یوب برهراسانی سز ،
شیارتیرسکز بعضاً انسانی سز !..
شهی گورمك ایسترسکز برگدا ،
سز ایتمش گبی شاه اونی ابتدا !..
چکلمز دیرم وضع طنازکز ؛
جهنم اولوك !.. ألویرر نازکز !..

قوللری وایاقلری ایله اطرافنده‌کی قزلری ایتوب دوشوره‌رك حدتله کیدر . مشعله‌جیلر تعقیب ایدرلر . اختیار قادینله مستفرشه‌لر قالور .

اختیار قادین

بوگلچهره‌لر همزمین گیاه ..

بتون رنكلر بوندن اولسون سياه !..
گورنمز فلك صانكه ايلر حجاب ؛
كواكب بويوزدن ايدر احتجاب !..
بوحاله سحائب اولور اشكريز ؛
صواعقده گويا كه مردمگريز !..

يوده‌كی مستفرشه‌لره باقه‌رق

سيه‌لوحه بيك درلو الوان ايچون :
جهان سختدر ، سخت نسوان ايچون !..
كيمم بن ؟.. شوقز كيم ؟.. اوغدّار كيم ؟..

بر مستفرشه

بوخواب سفالتده بيدار كيم ؟..

اختيار قادين

نه‌يم آه !.. مجنونمی‌يم ؟.. بن نه‌يم ؟..
بتون گون اويانقده برفتنه‌يم !..

بر ديكر مستفرشه

اويانماز بزم بخت نيآممز ،
كه هب ليلدر بونده اَيّاممز !..

برديكرى دها

اويانسه‌قده ظلمتده‌يز بى‌دليل ؛
اويانمقدن اكلارمى چشم عليل !..

منظر :

۹

سادەجە مفروش برخوابگاه . یودث یالگز تفکرات ایچنده .

یودث

جفا دیدۀ عشق ، شیدا یودث ،
پدر دشمنی ، یار اعدا یودث !..
نەصاندڭ مگر سن ده سلطانمی سین؟..
نەایشدر بوبادئ شرم بنات
سگا لعنت ایتسون دیرم کائنات !..
خیالتمی سین ؟.. جن می، شیطانمی سین ؟..

تبدیل طور ایله

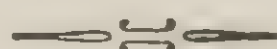
هوائیلکم وار بوگون پك ینه ؛
گوکل دوشمگی ایستیور پاینه !..
باشمدن چکل ، سن نەافکارسین؟..
یازق!.. عاقبت جنگه بالابتدا ،
بنی حرص شهرتله ایتدڭ فدا ؛
وفاسزسین اما فداکارسین !..

سکره‌جه

نه‌اغلارسین ای دیدهٔ بی‌حیا !..
وفاسزلغی سنجه مخفی‌می‌یا ؟..
دگلدك یا سن بریالان شاهدی ! . .
بویوزدن گورن سنسین الك چوق زیان ،
پدر منخلع ، شاه آثوریان ؛
اوعاصی‌ده قلبمده برشاه ایدی !..
نه‌یاپسه‌م ، الهی ، بوهجرانه بن ؟..
اوکا عاشقم پك مصرّانه بن ؛
بکا یسه اوبرخصمدر بعدما !..
بوگون نیله‌یم حال ومستقبلی ،
ییقارکن عدو نینوایی ، بابلی ؟..
فقط عاشقم دائما ، دائما !..
براقدك بنی یولده سن بی‌قرار ،
توحّشله نزدمدن ایتدك فرار .
دوام ایت ، یولکدن چویرمم سنی !..
فقط شوندن اولسون که قلبك امین ،
بنی خالق آسمان وزمین
یاشاتدقجه اغیاره ویرمم سنی !..

حقارت گورنجه محبّت گیدر ،
فقط کینه گلمز غبار کدر .
نه‌در قلبمی شمدی بیلمم دلن .
ایچمدن گلن شمدی نفرین و کین ؟..
اولورمی بوحس مستمرّ ومکین ؟..
ألمدن گلیرمی ایچمدن گلن ؟..
ینه وضع متبدل ایله
ایچمدن گلن هب محبّتدر آه !..
خصومت‌ده گلسه ، اولور سدّراه
قیرلمش سلاحیله سردار عشق !..
الهی !.. اواندام بالا نه‌در ؟..
اوپیشانیٔ ذی تجلّا نه‌در ؟..
نه‌دن بندن اولماز خبردار عشق ؟..
ایدرسه‌ن اونی سن نصیب آخره ،
بن اولمازمی‌یم بونده برمسخره ،
تماشا گر انهزام امید ؟..
امیده ممات ایتمه‌ده فتح باب ؛
اودر علّت زندگیٔ شباب ؛
نصل قیلمه‌یم التزام امید ؟..
توقفدن صکره

ینه چاغلایور جوی عمرم ، نه‌سود ؟..
دکزلرله سونمز بوشمع حسود ،
جهنمدن اولمش گبی مشتعل
دگلدر ، آقین برخوش افسانه یأس؛
جسارت ویرر بعضاً انسانه یأس ؛
خطرناکدر عاشق منفعل !..
نه‌یاپماز بوهجران ، بوسوز جگر ،
حسدله برابر اولورسه اگر ،
گوروب یاری بربشقه همسرله یار ؟..
آقین !.. بیل که یاعمرمز مشترك ،
ویا قبرمز توأم اولمق گرك ؛
بنی صای بومقصدده بی‌اختیار .
اولورسین ، گلیر برزمان ، معترف
که عزمندن اولماز یودث منحرف ،
که خونده واردر اصالت هنوز .
فقط شکر وحمد ایت که خلاقکه ،
الهی گوزك حسن اخلاقکه
خیالده ایلر دلالت هنوز .

منظر :

۱۰

نینوا شهرینك خارج سوری. محاصرین طرفنده اقین‌دارا کسك خیمه‌سی. اوچ سنه صکره .ـ آقین‌دارا کس ایله نیناس مصاحبتده.

آقین دارا کس

اوت ، عون باری ، مساعیٔ ناس
بزی مظهر نصرت ایتدی نیناس .
فقط ساردانا پال‌ده ـ زوهرات ـ ایله
اولوب بر ، بزی ازدی کرّات ایله .

نیناس

فقط اولدی جیشنده دهشت عیان ،
کچنجه بزه فرقهٔ ـ بلخیان ـ .

آقین‌دارا کس

کوروب قلعه‌ده اختفایی بجا ،
لعین ایتمیور شمدیلك التجا .

نیناس

اوت، یاور اولمغله قدرت بزه ،
اگرچه نصیب اولدی نصرت بزه ؛
هنوز ایتمیور جیش منصور سور !..

آقین داراکس

بز ایتدك اونی گرچه محصورسور ؛
اوایتدی بزی بویله صحرا گزین .
نه صحراکه دریا اولور بعدازین !.. [*]

نیناس اوکسورەرك

حقیقت یمان برقیش اولدی بویاز !..

آقین داراکس

بوگون طاغ طاش ایتمکده صلحی نیاز ،
نصل صلحی بکلرسه مرغ ونبات ؛
عنادنده ایتمکده خائن ثبات !..

[*] یغمورلرك بوللغی مراددرکه تاریخاً مرویدر. ع . ح .

نیناس

بویغمورکه قیلمقده اجرای سیل ،
همان هر یانی ایتدی مجرای سیل !..
بتون گیردی قوشلر بالق شکلنه ؛
کولدکدن صکره
که مألوف ایدك برزمان اکلنه .
نه تمساح ایمش ایله یور امتزاج ،
بوطوفانله اول آفت زن مزاج !..
ایکیسیده کولدکدن صکره
فقط بکلیور یاری آغوش یار !..

آقین دارا کس

اویاروطن ، بن غریب الدّیار .

نینار

آچیقدر سکا نجه باب امید .

آقین دارا کس

بوطوفانده سوندی حباب امید .
سکا قلبمی ایتمدمی کشاد ،
که نومیدم اولمقدن آتیده شاد ؟..

که مغلوب وغالبده اولسه‌ق بوگون ،
بوغوغانی تعقیب قیلماز دوگون .
اوظالم که بیلدی نه‌در انهزام ،
بوگون أولمکی ایلمش التزام ؛
دیمم شهری تسلیم ایدرده گیدر ،
أولیرده اونی اویله تسلیم ایدر .
اوهنگامه‌ده صاغ قالورمی نگار ؟..
قالور بلکه دهشتلی بریادگار !..
اوت نجم امیدم اول مهلقا ،
چه قبری مغرب قیلار مطلقا ،
که گوز یاشلرمله لبالب قالور !..
اوحالده بنمچون نه‌مطلب قالور ؟..

نیناس

بوگون بش ییل اولدی، بن ایتدم حساب ،
که ایتدك اوسلطانه سن انتساب .
اوت ، ناله خیزکدر ، اشکریز ،
بواقلیمه بابلدن ایتدك گریز ؛
گورشدك اونکله چمنزارده ،

که بولمش ایدك حالت زارده ،
که هردم تحسرله گویا ایمش ؛
سنکله فراره مهیّا ایمش .
اولورکن بوکا میلی ، یارخصتی ،
قاچرمق نیچون اویله برفرصتی :
نه‌دن ایتمدك سودیککله فرار ؟..
نیچون دوندك اونسز ؟..

آقین دارا کس

مع‌الاضطرار .
هوا قارارمقده بولنور .
ستمله براقدمسه بن دلبری ؛
وطن خدمتندن دگلدم بری .
اگر بریودث قالمامش اولسه زار ،
وطنده یودث وار هزاران هزار ؛
که اونلر اولوردی بوگون ناله‌زن
سکره‌جه
سه‌ویمکله قانماز بویولده گزن ؛
سه‌ویندیرمه‌دن حظ ایدر خلقی ؛

اونك خلق اولور جالب دقتی .
نه‌صاندك حیات اویله آسانمی‌یا ؟..
کدر گورمه‌ین آدم انسانمی‌یا ؟..
حظوظه صاقین حصر نفس ایله ،
که هب ذوق ایچون گلمدك عالمه .
عمومی سه‌ویندیرمك اوزره کدر
بنی گلسون ایتسون بوگون دربدر .
کشی کندینی سودیرر یارینه ؛
مهارت یارانمقدر اغیارینه .
وبرده جهان حالیدر بو ، نیناس ،
دگلسین یاسن بر جهان ناشناس ،
نصل اولسون آدم همان برمراد ؟..
زمان خوش گچرمی علی‌الاطّراد ؟..
ثبات اوزره اولسونمی جان شادمان ،
که ثابت دگلدر زمین وزمان .
اورته‌لق کیتدکجه قارارور .
فدای وطن ایله‌مم یاره بن ؛
فقط یاری‌ده ویرمم اغیاره بن !..

نیناس

زواله تقرّبده ذات الجمال ،
سنك اشتیاقك ینه بر كمال .

آقین دارا كس لطیفه طرزنده

دگل هب جدلده صلابت نما ،
هوامزده‌ده تابتز دائما .
ثباتی كوچوك ایشده قیل اعتیاد ؛
ایدرسین اونی سن بیوك ایشده یاد .
نه‌وار سنأ ایتمشسه آز چوق شتاب ؛
كه آرتدقجه تابان اولور ماهتاب .

بردن بره یاغمور ، ییلدیرم

نیناس لطیفه ایله

بزم باشلادی اشته مهتابمز !..

آقین دارا كس غرور ایله

كسلمز بوشبتاب ایله تابمز !..

نیناس

گر کدر بو جیش گنهکاره شو

آقان سیل رحمتله برشست وشو !..

بو آره‌لق بلیس ، ارباکس ، عبدالبعل وسائره ، ایصلالنمش حالده برر برر کلیرلر .

بلیس

بوارضه نه‌دن بویله طارغین سما ؟..

ارباکس

نه عصیان آتش !.. نه طغیان ما !..

هجوم ایتمه‌دن غیری بن عاجزم ...

عبدالبعل

بو طوفان دینیر ، صکره نوبت بزم !..

ولو یانمش اولسون قلاع و بروج ؛

عزیمتله ایتدك وطندن خروج .

بلیس

خبر یوللامش دون اوشاه عنود

ـ که بیهوده‌در بونده محو جنود ؛

که حصر ایتسه‌گز شهری سز حشره‌دك ،
بنی ألده ایتمز نه‌قوّت ، نه‌دك ؛
جهنّم اولك که ، گلنجه بهار ،
گورنمز اولور سزجه لیل ونهار ! ..—
بیورمش !..

عبدالبعل

هجوم ایتملی شمدیدن !..

نیناس

بویولده براوج ییل دها گچمه‌دن !..

عبدالبعل داراکسه باقه‌رق، اورته‌نه

تفکّرده برعاشق دلفکار !..
یارین حربدن صکره باشلار شکار
که بیك حربه فائق اهمّیةً ،
بتمدر اوحیّاً ویا میّتا !..

داراکس اورپرر .

نیناس

امیرالعرب‌ده براز منفعل ؛

نگاهنده برراز دل مشتعل !..

استهزا ایدر .

عبدالبعل

درونم دیمکدر او آتش نثار :

یا احراز مقصد ویا اخذ ثار !..

آقین داراکس

بودعوایی آتی ایدر فصل وحل .

عبدالبعل

اوزاق گیتمکه بلکه قالماز محل !..

آقین داراکس

سپهر وعربله ملك همجهاز !..

بوممکنسه قیل فرصتی انتهاز ...

بلیس سوزی کسه‌رك

صوص اوغلم !.. بوبحثك دگلدر یری .

مخیّر براقمق ایشك اخیری .

گورسه اگر جائز امّ النجوم ،
بوشب ایلرز شهره برصوك هجوم .

آقین داراکسدن بشقه هپسی کیدرلر ـ یالکز عبدالبعل کیدرکن طوروب خشم ایله آقین داراکسه باقار . آقین‌ده بونظر خصمانه‌یی اعاده ایدر .

عبدالبعل

عربسه‌م سپهرو بیلنمك نیچون ؟..
ویا آبرویم سیلنمك نیچوز ؟..
قرا کُلقده‌در هپ سنین وشهور ؟..
شفق لیل اسوددن ایلر ظهور !..

سریعاً کیدر . آقین داراکس یالکز قالیر . شدتلی روزکار .

آقین داراکس خیمه‌سنده

قلیجلر ـ بولوتلر بوارق فشان ،
اولورکن هپ آفاق اولومدن نشان ؛
شناور یم آتش وخونده تن ،
صفیر عدمکن دمادم اوتن ؛
خیالمده دیدار دلسوز یار ،
قالوردم تحسرده بی اختیار
فقط ـ حیّ ومیّت ـ بومهلك خبر ،
هپ آماملی ایتدی زیر وزبر !..

بردن بره زانو نه‌زمین تضرع واسترحام اولور . فورطنه دائم

الاهی، بیوکسین، بیوکالك سنك!.. [١]
عوالمده مملوك ومالك سنك!..
خداوندسین، دیر، سما وزمین؛
خداوندسین، خالق عالمین!..
نه قولدن اولسونمی خوف ورجام؟..
یدِ قدرتکدن کیم آلمش لجام؟..
سنك امر ونهیکله قائم بودهر؛
طورر کوه وصحرا، یورر ابرونهر.
سکا واصل اولمقده هر بر طریق؛
وجودکده در دشت ودریا غریق!..
قدر دست حکمکده احکامبر؛
قضا پای قهرکده زیر وزبر!..
ازل ملك صنعکده بر کهنه باب؛
ابد بحر ذاتکده کمتر حباب!..
هب اشیاده جمعیت وحدتك،
هب اجزاده کلّیت عادتك!..
سنك آتشکله دونر کائنات؛

[١] آقین دارا کسك بومناجاتنده تأليه ایندیکی - بعل - نام معبوددر.
ع. ح.

بو گون امر ایدرسه‌ن سونر کائنات ؛
چیقار فرع ناچیزدن بیك اصول ،
گچر آن واحدده برچوق فصول !..

اورته‌لغه باقه‌رق

نه ترتیبدر بو نه تنظیمدر ،
عناصر که شایان تعظیمدر !..
نه دیهیمدر بو نه داراتدر ،
عوالم که همجرم ذراتدر !..

اصوات بلند . های هوی جنود . رعد وبرق . صرصر .

نه‌احکامدر نازل اجرامدن ؛
اوادوار بی‌مکث وآرامدن !..
کواکب سنك مهرگه مشرقه ؛
مواکب سنك فیضکه بدرقه !..
سنکچون ثواب ایشلر اهل صلاح ؛
گنهکارلر سندن ایستر فلاح .
قیلوب آهلر نزدکه اعتلا ،
دوشر سافله عین برق بلا !..
سنك معکسك چاهلر ، اوجلر .
سن اللهسین دیر طوروب موجلر !..
الوهیتکدن عیان جسم وجان ،

ربوبیتکدن نشان این و آن !..

گوزل جمله نقش ونگارك سنك ؛

گوزللکده برپادگارك سنك !..

ـ یاحیّ ویامیت ـ یاخیر ویا شر !..

اوت ، حیّ ومیت ، قوللکدر بشر !..

اوجانانه قسمت دگلسه وصول ،

مرادم بنم سنده بولسون حصول !..

اسکده اولان صرصرك برضربه‌سیله بوصره‌ده خیمه پارچه‌لانه‌رق اوچار. محاصرین اردوسنك سیللر، ییلدیرملر آره‌سنده تینوا قلعه‌لرینه هجوم ایتدکلری کوریلور. آغاجلر هپ رکوع حالنده، ویلدیرم ضیاسندن یغمور دانه‌لری آتشدن سجیملر شکلنده نمایان اولور، چادرك اوچمه‌سیله بومناظر میدانه چیقه‌رق آتین‌دارا کس تحفظ سائقهٔ طبیعیه‌سیله بربیوك آغاجه التجا واوآغاجله برابر سجده ایدرکبی ندا ایدر :

بوطوفان نه ، یارب !.. بودهشت نه‌در ؟..

بوخونریزلکلر ، بووحشت نه‌در ؟..

نه‌در قوشماز موته امداد ایچون ،

بوبیداد یکدیگره داد ایچون ؟..

یازقدر بواقوامه ، ای ذوالجلال !..

یتر اختلاف ، الویرر اختلال !..

شوآشوبه الطافکی شامل ایت ؛

شووحشیلری آدم ایت ، کامل ایت !..

سوررسه بوجنك ، آدميّت بيتر ؛
دم آشتی گلسون ، آرتق يتر !..
ياانسانلره جوهر احسان بيور ،
ویاخود بنی یرله یکسان بیور !..
معيشت ديورلر ، معيشت بومی ؟..
حياتك يوزنده بشاشت بومی ؟..
صيقلدم بورؤيايى تعبيردن ؛
بوعندى اولان رأى وتدبيردن .
اويان ، نچساله شب فتنه زا !..
بو آتش ، بوسرمای مردمگزا ،
بومحشر ، بومدهش تماشا نه‌در ؟..
بوفرياد فرياد بخشا نه‌در ؟..
بوعالم كه اغراض حسّاد ايله ،
طولار بطنى هرلحظه اجساد ايله ،
كه دونمكده‌در مست خون جگر ؛
دوشوب خيره‌سر ، صيزسه آرتق دگر !..
صواعق فشانكن بتون اختران ،
سن آتی‌ميسين ، ای شب بی‌گران !..
كه هيچ طويميور بونلری ظلمتك ؟

مزاری میسین یوقسه بوامتك ؟..

ییلدیرملره باقه‌رق

أس ، ای باد ، أس ای صرصر زورگار ،
شو مشعللری سوندور ، ای روزگار !..
لقای عدمدن شو بیك قات بتر
سپهردهٔ جهلی چاك ایت ، یتر !..
طاغلسون بولیل ونهار دمار ،
بودوددم آلودی قیل تارمار !.. [*]

زیاده‌جه اگیلن آغاجه

نه‌در، ای شجر ، ایتدیگم اشتکا ؟..
سکا هم‌ده قیلمقده‌یم اتکا ،
تحفظ ایچون باد پرزوردن !..
یا عاری‌میسین سن او محذوردن ؟..
سنكده یاقار جانكی زمهریر ،
بوکر قدکی تند باد شریر ؛
زمین تضرعده صبح ومسا
اولورسین بو آلچق گبی سجده سا !..

تبدیل وضع ایله

[*] ـ دم ـ خون ـ معناسنه .   ع . ح .

داراكس !.. يتر ، فرصتی قیلمه فوت ؛
گورنمکده قارشوكده بیك درلو موت ؛
گیدوب ایله الك تندینی انتخاب ؛
بوكابوس نفسه قیل القای خواب !..

سل صلاح ایله مهاجمین اردوسنه قاپانق اوزره متهالكاً كیدر .

منظر :

١١

نینواده سـاردانا پالك سرایی . طولانی براوطه . سـقفنده‌كی پنجره‌لردن شمشكلر عكس ایدر. یغمور محسوس، رعد مسموع، اصوات مختلفه منعكس. اورته‌ده غایت مرتفع وجسیم وسلملی بر سریر . ساردانابال . یودث . مستفرشه‌لر . ودها كوچوك كریه‌لر . خادم وخادمه‌لر . وصكره بتون سرای خلق .

ساردانابال

فلك بویله تغییری قیلمش مراد .
آنك هانگی حالنده وار اطراد ؟.. [*]
مهانه تحكم قیلنجه كهان ،
بوزولمش دیمكدر نظام جهان .
قیلج نیله‌سون قول اولنجه سقیم ؟..
سرایمده ، نسلمده دشمن مقیم !..

سلمدن سریره چیقوب آراده سقفك یان پنجره‌سندن بانه‌رق

امان یوق چكلدكسه‌ده مأمنه ؛
سماویلر آچقده یول دشمنه !..

برآره‌لق شمشكلر كسیلوب صباح اولمقده اولدیغی ضیای منعكسدن آكلاشیلور.

---

[*] اونك یرینه آنك . ع . ح .

اوت ، خصمم اولدی اودآ بتون ؛
اهالی طرفگیر اعدا بتون !..
توکندی مهمّات وارزاقمز ؛
مدد ایله‌مز اولدی رزّاقمز !..

خارجه باقه‌رق

بات ، ای آفتاب سیه‌چهره ، بات !..
سکّا ، بن گوچرکن ، یاقشماز ثبات !..
سقوط ایت ، اولوب بربیوك ییلدیرم ،
طوتوب بن سنی ، خصمی یالوارتیرم !.. —
یاقلسون ، یقلسون قلاع وحصون !..
مصوندر بنم تختم البت مصون .
گلیرکن ، بیلك ، ای بلیس — ارباکس ،
که بولمازسکز بونده صاغ برمکس !..

ایچرده کیلره

نیچون خاك اوله خاکپای خدم ،
کول اولمقده ذاتم بولورکن قدم ؟..
أولیرسه‌ك اولور جان وتن بی‌نشان ،
فقط صاغ قالور تاابد نام وشان !..

دیشارده کیلره

بواقلیم معروض تسلیم‌در ؛
وجودمله قائم براقلیم‌در !..

دها شدید

قاپانسون مساکن ، معابر بزه ؛
آچلمازمی صاندك مقابر بزه ؟..
جهنمله کلسه‌م بوکون روبرو ،
یانارخصمه ایتمم فقط سرفرو !..

ینه ایچروده کیلره

اوچوب نسلم اولسون سمایه نثار ،
فلکدن قانمش اولور اخذثار !..
اوت جنك ، ملوك ومالکله جنك ؛
معابد ، مصائب ، مهالکله جنك !..
اولوب مملکت بربیوك مقبره ،
آچلسون خداسیله پیغمبره !.. [*]

خارجه باقه‌رق

کیرك شهره !.. آنجق بن ایتمم رجوع .

استهزا ایله

هب ارزاقمز بیتدی ، هرکسده جوع ؛

[*] بوراده ـ خدا ـ دیدیکی ـ بعل‌در . واونك پیامبری بلوسدر ، یاکلش آکلاشلمسون . بلوس ساشانك جد اولینی‌در .
ع . ح .

صنملرده باقی فقط اشتها !..
یپسونلر نه‌مز وارسه غالیها !..

خدمه‌یه

مماثل نه‌وارسه زرو جوهره ،
یغلسون بو هیبت نما مشهره !..

خدمه‌دن برقاچی چیقار .

بنا ایله‌یم بر جهان عبر !..

ینه آمرانه

بتون تابعاته ویرلسون خبر !..

برقاچ خدمه دها چیقار.
خارجه

گلك سز هپ انصار واعوان ایله ؛
گلك ، چارپشك شاه نسوان ایله !.. [*]

عائله‌سنه

سزلرده چیقار عرشه اوصافکز .

یودث

اولورمی بوڭا قائل انصافکز ؟..

ینه قاراکلق چوکر . بوارق باشلار.

[*] یاخود ـ جیش نسوان ایله . ع . ح .

صنملر سزی ناره یاقمق دیلر ؛
بزم جنحه‌مز ؟..

سارداناپال خارجه باقه‌رق

نینوایه گیردیلر !..
سلامدن اینك صددنده
شووارکه بو دیوانه گیرمك محال !..
مستغرشه‌لردن بری دیکرینه
نه‌در مقصدی ؟..

سارداناپال اینه‌رك

قورتولشدر بو حال .

یودث

نه‌دن آتم اولسون فقط برصبی ؟..

ساردانापال

دگلمی اوذاتاً فقط برصبی ،
سراپا خطا عشقکزسه مرام ؟..

سربرندن اینديکی صره‌ده سقفلرك بریسندن صاعقه نزول ایدر . برقاچ قادین اورولوره . برچوقلری بهت وخوف ایله دوشر . سریرك دخی بر طرفی یانار . ساردانापال اصلا فتور کتورمیوب حدت وشدتنی آرتیرر ، کوله‌رك واصابت ایدن ییلدیرمی مراد ایدرك برکنارده مبهوت طوران یودثه خطاب ایله :

قوجاقلاش يودث ، اشته طفل غرام !..

عمومه توجهله

گيدركن بو گون عزم ايله بريكا ، [*]

بيلك ييلديرملر يتشمز بكا !..

قلبى

فلك ياقمه‌دن بز سونرسه‌ك دگر .

بيهوش ياتان قادينلردن برقاچنى تكمه‌سيله اوروب يوقلايه‌رق

گيرمش مى بونلر نه‌اولمش مگر !..

حايقره‌رق

يتر قالقمكز هى !....

ساردانا پالك انعكاس صوتندن مهتز اولمشجه‌سنه هرطرف تزلزل ايدوب نهايت ديوانك برطرفنى ييقه‌رق غايت بيوك برطاش دوشر .

يودث

بو بر منجنيك !..

بوطاش كوچوك چوجوقلردن بريسنى ازر ؛ وديوارى ييقمش اولديغندن رخنه‌لردن خارجده يانغين ايله قلعه‌لرك يقلديغى وهواده پارچاوره ، قونداق وقلاص ومنجنيقك طاشلريله اوق وجريدلرك اوچديغى وبرجلرده‌كى عساكرك آره صره قاچديغى ودوشديكى والحاصل هزيمتك تعمم ايتديكى كوريلور ؛ فرياد وغريو ايله باران وبوارق دوام ايدوب كيجه ايله كوندوز بربرينه قاريشور . حضار كنديلرينى غائب ايتمش كبى اولوب كيمى دوشمكده ، كيميسى ده يكديكرينه داريلمقده ويالكز ساردانا پال دها زياده كسب شدت وحدت ايدرك اوته يه برى يه قوشه‌رق ، برطرفندن ده نه ياپديغنى بيلميه‌رك صويونمقده بولنور وبرآرالق يودثه خطاب ايله منجنيقى اشارت ايدرك :

[*] - بريكا - بريانه - يرينه .

ع . ح .

بو بر حامل مژده ، ساعیٔ نیك ؛
آقین دن گتیرمشمی صور بر پیام !..

یودث

خایر ، ظلم علیهنده ایتمش قیام !..
او بر سنك لعنت !.. تحاشی ایدك ...

ساردانا پال ازیلن چوجنی ألنه آله‌رق

ـ نه‌دن آتم اولسون صبیلر ؟..ـ دیدك ؛
سیول بلانك شو بر منصبی :
بو معصومه آتم‌می ، بیکس صبی ؟..
نم وارمی دخلم بو اهلاکده ؟..
هانی رحمت اصنام وافلاکده ؟..

چوجنی یره آتوب چلدیرمش کبی طولاشه‌رق

شفقمی ، گلستانمی بو مشجره ؟..

یقیلان دیواری مراد ایدرك

تماشا ایدك !.. اشته بر پنجره !..
نه منظر !.. نه خوش لمعهٔ التفات !
بتون کائنات ایله‌مکده وفات !..

قهقهه ایدر .

خنجرینی چکوب کوکسنه طوغری کوتورورك

بنمله برابر دگل ، هایدی گیت ؟..
قدومنده گورسون سنی اول یگیت !..

متعاقباً مشعله‌یی آتوب ویودثی بلندن طوتوب قالدیره‌رق ییقیلوب‌ده آچلمش اولان جهتدن خارجه آته‌جق اولدیغنده‌که سرایی هرطرفدن ناروبخار قاپلامش وچیغلقلر ایسه آرتمغه باشلامش بولنور ، کیم اولدیغی بللی اولمیان برشخصک آنواحدده ساردانا پالك ألندن یودثی قاپوب کوتوردیکی منظوراولور.

منظر :

۱۲

برطرفده طاغلردن سیللر آقوب طاشلر ، آغاجلر یوارلانور ؛ سورلر یقیلور . شهره متصل عسکر کیرر ؛ شمشك ، ییلدیرم ؛ اوزاقده سارداناپالك سرایی یانار ؛ دیکر طرفده برجسیم مغاره ؛ مدخلنده آقین داراکس ایله یودث ، تلاش واضطراب ایچنده صکره عبدالبعل ؛ ودها صکره برقاچ نفر .

یودث پرشدت

حیا ایت ، داراکس !.. اوکمدن چکل !..

آقین داراکس

یودث ، گندگه گل !.. بورؤیا دگل .

یودث

جهنمده اولسون گورنمه بکا !..
گوزمدن چکل !..

آقین داراکس

بن نه‌یاپدم سکا ؟..

یودث

نه‌یاپدك ؟.. نه‌یاپدك ؟.. بتیردك نی !..

آقینك اوستنه یورویه‌رك

نیچون قورتاروب‌ده گتیردك نی ؟..

سرایی کوستره‌رك

نه‌در شونده باق برطوتوشمش بنا !..

آقین داراکس

بنای مظالم غریق فنا !.. [*]

یودث دائما سرایی کوستره‌رك

علولر قوشانمش شو بنیاده باق !..

آقین داراکس کذلك سرایی کوستره‌رك

جزا یوقمی غدّاره دنیاده باق !..

صکره‌جه

گوروب عبرت آل ، باق‌ده قیل اعتماد :

اولور جان یاقانلر سراپا رماد ! ..

یودث

بتون عائله‌م آنده نالش کنان ؛

[*] غریق فنا ، یاخود قرین فنا . ع . ح .

اویانغینده مستقبلمدر یانان !..
یاقارشو مده اولمازمی سین شرمسار ؟..

آقین دارا کس

سکا شمدی آنجق بنم غمکسار .

یودث

یانان خانه مك غرق خاکستری ،
نه جرأتله چیقدك بکا مشتری ؟..
قائمله بویانمش سرك ، بسترك !..
اولورمی بنمکیله براخترك ؟..
بکا غیری بر قالدیرمدر دوشن !..
او اختر دکل ، یلدیرمدر دوشن !..
سنی سودیکمدن ملول وحزین ،
دوشونمك بیله ایسته‌مم بعدازین !..
أوت ، ایسته‌مم غیری کون کورمکی ؛
سورونمکدن اثقل عمر سورمکی !.. [*]
نصل بکلرم ، ایتمه‌دن بن حیا ،

[*] ـ عمر ـ نثرده مستعمل اولدیغی کبی تلفظ ایدلمکده بأس کورلمدی . ع . ح .

یانان قومِمك آتشندن ضیا ؟..
آلكدن سنك قورتولورسه‌م اگر ،
زبانی‌یه ، عفریته قاچسه‌م دگر !..
دگل رابط قلب ، آل ویرسه‌م سڭا ،
شو یر ، گوك بو گون لعنت ایلر بڭا !..

یودث بردن بره طوروب مملكته ، سرایه ، حرب و حریقه ، سكره‌ده افراط كدر حالنده طوران آقین داراكسه عطف نظر حنت اثر ایتمكله برابر باندفعات اوسته یورودیكی یار دشمن رفتاری قوشوب دراغوش ایدرك :

آقین نرده‌سین ؟.. آه !.. آقین !.. آه !.. آقین !..

بعده دهشتله كری چكه‌رك

نه‌ممكن !..

بو صرده عبدالبعل ظهور ایتمكله

آقین !.. استه سن گل یقین !..

كنديسنه كله‌رك

بعل !.. گل بڭا یارسین سن قدیم ؛
بابام قیلدی الهام ، اولورکن عدیم !..

عبدالبعلك اوكنده كاه قعود ، كاه قیام ایدرك ورعشه‌لر ایچنده اولان آقین داراكسی گوسترەرك ،

نی قورتاران گوردیگك پنجه‌دن
نی قورتاروب حفظ ایت اشكنجه‌دن !..
أولومدن اگر ایله‌دمسه فرار ،
سڭا ایتدم ، ای دیو !.. بن اعتزار .

فدا اولسون ، انصاف ایدوب باق بکا ،
سراپای جسم حقیرم سکا !..
دل وجان تجلیکهی گوزلر سنك ؛
بو صاچلر ، بو ألل ، بو گوزلر سنك !..
سکا قوشدم ، اولمغله ظاهر لهیب ،
سنی چونکه بولدم بن اوندن مهیب !..

دیز اوستنه یورویه‌رك عبدالبعله تقرب ایتدکجه عبدالبعل کری چکلور.

سنکله قارا طوپراق اولسون یرم ؛
ألکله بکا طاش ویرسه‌ن یرم !..
سکا قالمه‌در مقصدم تاابد ،
بیابانده بی غصهٔ نیك وبد !..
که ذاتاً بیابانه دوندی وطن !..

کوزی یانقدده اولان شهره معطوف اولارق یردن یره قیام ایله :

جهنم علولندی ، سوندی وطن !..

برآتین دارا کسه ، برعبدالبعله ، برده یانغینه باقدقدن صکره نه‌سویله‌دیکنی بیلمز برحالده هوایه خطاب ایدرك :

یارین نینوا برباغ اولور دلنشین ،
گولر یین گولر ، ای لقای خشین !..

ینه عبدالبعله توجهله حریق کوستردرك

شو دهشتدن افزون ایکن دهشتك ،
یودنی نه‌در خشیت و وحشتك ؟..

ویرر دهره بربشقه دهشت دها ،
صارل گل، بو تمساحه ، ای اژدها !..

ینه زانو برزمین خضوع عبدالبعله طوغری رجوع ایله

دوشونمم بوگون شرایله خیری بن .
زهردن شفا بکلرم غیری بن !.. [*]
نه وار آیریلورسه‌م جهاندن اگر ،
سنکله قاوشمق جهانلر دگر ؛
صوکی عین اصلاح وارشاد اولور .

دها تقربله

امین اول که روح وطن شاد اولور ؛
ثنالرله آلقشلار اقوام ، امم ؛
سن آغوشکه آل بنی !..

عبدالبعل

کندیسنی قوجاقلایان یودثی شدتله رد ایدرك برصدای رعد ادا ایله ؛

ایسته‌مم !..

یودث یره دوشر ؛ بعل حدت ونفرت ، آقین ضجرت وحیرت ایله کری چکلوب اوچیده اولدقلری یرده طوکمش کبی برمدت قالورلر . بونقطه‌ده سکوت دائم ؛ نقاط سائره‌ده حرب وحریق ، وفریاد وفغان وطوفان دائم . برازصکره عبدالبعل برقاچ کره یودثی متنفرانه طواف ایدر . دها صکره ؛

[*] یاخود ـ شفا زهردن بکلرم غیری بن ـ ع . ح .

نه ظن ایله دك سن بنی ، ای قادین !..
ـ اونوتدم ، یودثمیدی بیلمم آدك ـ
بنی سن وطنسزمی ظن ایله دك ؟..

آقین دارا کس

گور ، ای ابتلای وطن نیله دك !..
وظیفه مدی آمالمك رهبری ؛
أمله مگر آچمشم مقبری !..
نه یاپدم بن ، ای رب عزت پناه ؟..
حمیت صانوب ایشله دمی گناه ؟..
بومیدی بنم عهده مه ماوجب ،
شریعتمیدر طوتدیغم یول عجب ؟..
انیسمدی ذات الوفا بر پری
که اوستمده دیتر ردی بال وپری ؛
صیانتدی مقصودی ، انجام کار ،
اومونس پری‌یی بن ایتدم شکار !..

عبدالبعله ویودثه بر نظردن صکره دوشونور . خارجه باقار . ملهم کبی بغتة :

اولونجه قدر جان بوتندن جدا ،
وطن عشقنه هرشی اولسون فدا !..

مائل تباعد اولور .

يودث نيم قيام ايله

وطن قالديمى ، پرمظالم وطن ؟..
نيم ، ايشته گل ، باق بوحالم وطن ؟..
اوده بويله بى بخت ، بى كس ، خراب :
بوگون برحرارت، يارين برتراب !.. [*]

آقينك اوزاقلاشديغى جهتى كوسترەرك ،

بوگون بن بوعاصى يه عصيان ايچون ؛

شهرى مراد ايدرك ،

شوآفتلره قارشو ، نسيان ايچون ،
سزادر سرم اولسه محروم هوش ،
عظام تنم همفغان وحوش!..

ديوانەجه اطرافه سكيردەرك وحايقرەرق ،

آقين!.. نردەسين ؟.. نردەسين؟.. اى پدر !..

كنديسنى ياتان سرايده ظن ايدرك ،

هب ابواب مسدود ، بن دربدر !..

آقينى طوتەرق ،

آقين!.. نجه سنسز نەممكن قرار !..
آقين!.. سندن ايتمكدەيم بن فرار ،

[*] حرارتدن مرام اوآنادەكى حريق . ع . ح .

سکا اولمق اوزره قریباً یقین !..

آقین داراکسی براقوب قوشەرق برطرفه شتاب ایله غائب وغائبده سسیده کیتدکجه غائب اولەرق ،

آقین !.. آه ، آقین !.. ای آقین !.. واه آقین!..

عبدالبعل

نەوار ایلەدمسه فدای جمال ؟..

کالم ، یتر ، اولماسون پایمال !..

نەسمته آتارسه بوسیل بلا ،

دوشوب ، ایلرم آنده بن اعتلا !..

بعلده برطرفه کیتمکله موقع یعنی صحنه برمدت بوش قالور .

آقین داراکس عودتله

کچید یوق؛ علو قاپلامش هریری !..

عبدالبعل کذلك دونەرك

برابر اولورسەق مقهر یری !..

آقین داراکس متحزن

بیوکسین ، بکا اولمه سن منفعل ؛

قوجاقلاش رقیبکله ، عبدالبعل !..

یکدیکرینی دراغوش ایدرلر .

عبدالبعل

تجلیٔ بختم دیمك بهترین ،
بو مسلکده اولمق سکا بن قرین !..

بوصره‌ده برقاچ نفر یودثك نعشنی کتیررلر .

نفرلردن بریسی

بویکدر دیوب یار واغیاردن ،
شوقز کندینی آتدی بریاردن !..

آقین الله بعل ایکیسی بردن

یودث !..

نفرلر نعشی یره وضع ایدرلر.

آقین دارا کس

ای بعل !.. ای بعل .. چاره بول !..

عبدالبعل

اونی شمدی باق ایلرم بن قبول !..

یودثك نعشنی اقامه ایدوب قوجاقلایه‌رق

یودث !.. خالقك روح ایدینسون سنی !..
الاهات تألیهه اینسون سنی !..

آقين داراكس كذلك جسدى آياقده د راغوش ايدرك ،

براق !.. اوچسون، افلاكه اوچسون ملك !..
پرستيدۀ ارضى گورسون فلك !..

ميته‌يى ايكيسى‌ده براز اياقده طورديروب رقت وحيرتله تماشا ايتدكدن صكره نفرات ايله برابر مغاره‌ده بركناره وضع ايدرلر. آتش كيتدكجه ياقلاشور. آقين داراكس قوشه‌رق كيدوب برمدت غائب اولور. تلاش وهراس ايله برنفر كلير.

كلن نفر رعشه‌لرله

جهنم تقرّبده !.. يوق برمفر !..

آقين داراكس

اوستى باشى ياناراق كلوب يودنه طوغرى شتاب ايله

مفرّم بنم اشته ، آه اى نفر !..

بخاروناز مستولى اولور. نفرات فرار ايدرلر.

آقين داراكس يودنك نعشى اوستنده

جهنم بكا شمدى امداددر !..

بنم نارم اوندنده مزداددر !..

کوزوکمز اولورلر. یالکمز عبدالبعل قالور ومغارەدن چیقەرق قولیله سارداناپالك سراینی اشارت ایدرك ،

عبدالبعل

شو بدبخته دیردك شەزن مزاج ؛
اولوملرله طوغمش اوذیامتزاج !..
شەزن مزاجك باق آثارینه ؛
باق اجزاسنك شکل ایثارینه !..

بردن‌بره معکس حریق اولان کوزلری دونەرك خنجریله امادۀ انتحار برحالده ،

سمندرمی‌یم بن ؟.. زبانی‌می‌یم ؟..
بونیران عصیانه بانی‌می‌یم ؟..
غروب ایتدی عشقم ، اوحسن منیر ؛
لهیبمدن اولسون عدم مستنیر !..

تم

آثار مفیده کتبخانه‌سی

آثار مفیده منسوب اولدقلری ملتك سامان عرفانی احتوا ایدن بر خزینه‌در . بونلرك ضیاعی، حیات‌امتده تضمینی ناقابل ضررلر ایقاع ایدر . بر طرفدن متوالی ومستولی حریقلر ، دیکر طرفدن قدرشناسان اجانبك بذل‌ایتدیکی نقود قارشیسنده اراده‌لری‌صارصلان ومغلوب اولان اصحاب ویاحفاظ کتبمزك لاقیدئ وجدانسوزی یادکار اسلافك بر قسمنی کتبخانهٔ فنایه ، بر قسمنی‌ده اوروپا و آمریقایه طاشیمقده‌در . اویله برحالده‌که کونك برنده خزائن عرفانمزك بسبتون بوشانمسندن قورقولور!...

کتب غیر مطبوعه‌مزك حال ومقدّراتی بو . مطبوع اولانلرینه کلنجه : بونلر میانده، مثلا، مطبعهٔ عامره ایله مصر بولاق مطبعه‌سنك وقتیله فوق‌العاده التزام دقت واعتنا ایده‌رك طبع وتمثیل ایتمش اولدیغی کتابلردن بر

چوغنك الك قیمتلی و دکرلیلرینك نسخ موجوده‌سی
آزاله آز له تدارکی کسب عسرت و، ینه مثلا، برقاچ سنه
اول یکرمی، اوتوز غروشله ممکن‌التدارك اولان بر
برم دیوانی بوکون یوز اللی، ایکی یوز غروش راده‌سنه
ترفیع قیمت ایتمشدر.

مطبعهٔ عامره و مصر مطبعه‌سیله مطابع و طبّاع سائره‌نك
الی‌الابد حافظه آرای شکران اوله‌جق صورتده خدمت
ایتمش اولمقله برابر، انتخاب آثار خصوصنده دائما اصابت
ایده‌مامش اولدقلرینی آثار مطبوعه کوستریبور. مثلا
شیخ الاسلام یحیی افندی کبی لسان وادبیاتمزده
اساتیذ معدوده‌دن اولان برذاتك دیوانی اهمال اولنه‌رق،
سنبلزاده وهبی وعینی دیوانلری کبی قیمت تالیه‌یی حائز
آثرلر باصلمشدر. استانبول لهجهٔ بیانك شعرمزده استاد
اولی اولان باقی نك دیوانی‌سیله بو اهمالدن قورتوله‌مدی.
آلتمش، یتمش سنه اول طاش باصمه‌سیله وغایت نامطبوع
صورتده طبع وتمثیل اولنان مجموعهٔ اشعاری ـ که بوکون
نایاب ویا کمیابدر ـ بیوك مطبعه‌لرمزك تفریق وانتخاب
آثارده‌کی لاقیدیسنی کوسترر.

اساسه‌کی بو اطرادسزلق اشکالدده مشهود اولور :
مثلا شاعر اعظم عبدالحق حامد بکك شمدی‌یه قدر انتشار ایتمش اولان یکرمی بی متجاوز اثرلری مختلف کاغدلر اوزرینه ، مختلف شکل وقطعه‌ده باصلدیغندن بونلردن اوچ، دورت دانه‌سنی بر یرده جمع وتجلید ایتمك قابل دکلدر . اساسندن پریشان قالمغه محکوم اولان آثار مطبوعه‌نك کتبخانه‌لرده نه قدر مدت پایدار اوله بیله‌جکی ایسه معلوم !.

معارف ناظری شکری بك افندی آثار قدیمه‌یی ، متوالیاً تهدید ایتمکده اولان آفات ضیاعدن ومؤلفین جدیده‌یی ده طبع آثارده متمادیاً مصادف اولمقده بولندقلری مشکلات و ترددن وقایه وتخلیص مقصدیله (آثار مفیده کتبخانه‌سی) هیئتنی تشکیل وبو هیئتك ریاستنی بالذات درعهده ایدرك وسائط موفقیتی احضار صورتیله وظیفه‌سنك امر ایفاسنی تسهیل بیورمشلردر.
کرك بو کتاب ، کرك بوندن بویله ساحهٔ انتشاره چیقه‌جق آثار ، مساعئ واقعه‌نك درجاتنی کوسترر .

هر تشبثك بدایتنده بر چوق نواقص بولنمق غیر منکردر .
(آثار مفیده کتبخانه‌سی) هیئتی آرزو اولنان مکملیتی

تماميله تأمين ايده‌مديكنی اعتراف ايدر . حرب عموميدن متولد مصائب ومشكلاتك حشر ونشر اولديغی بر زمان ومكانده‌ها زياده كمال كوسترمك آسان دكلدی . مع‌مافيه خطوات مساعيمزك بر فراز تكامله قطع مسافات ايتمسنه مستمراً چاليشه‌جغز . اللهدن توفيق ديلرز .

استانبول ، ٥ رمضان ١٣٣٤

سليمان نظيف جناب شهاب الدين اسماعيل حقی

محمود كمال عثمان كمال

